

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišče: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poslana plačana v gotovini.

Ivan Cankar

Te dni praznuje slovenski svet petdesetletnico rojstva Ivana Cankarja.

Dandanes, ko je praznovanje petdesetletnic in drugih sličnih življenjskih obletnic postalo že vsakdanjost, je skoraj neprijetno v isti meri imenovati tudi ime Ivana Cankarja. Zakaj naš veliki poet je brazdo svoje življenjske poti razrezal mnogo globlje, je z deli svojega velikega duha obogatil naša duševnost v tako izredno veliki meri, da zares ni treba posebej praznovati petdesetletnice rojstva ali desetletnice smrti, da si obnovljamo ob njej spomin nani. Ne, Ivan Cankar je znani in že med nami vsak dan, in ves čas in zanj ni treba tako suhih povprečnih mer kakor so obletnice. Ivan Cankar je eden izmed onih velikih mož, ki so premagali čas popolnoma in katerih duh, vtelesen v mnogostevnih bogatih umetninah, živi med nami za sedanjost in bodočnost in nam govori danes in jutri prav tako, kakor je bilo to včeraj, ko je živel telesno, med nami.

Ivan Cankar pomeni v naši književni zgodovini ne le poglavje, marveč veliko dobo zase. Njegova dela so prinesla prevrat v literaturo, so kultivirala jezik in estetični čut v tako izredni meri, kakor pred njim samo še Prešeren in Levstik. Njegova umetnost je prispila s svojo genialno, premočjo domala vse sodobnike, gotovo pa vso mlajšo generacijo, da mu je sledila, se mu pokorila in nemem občudovanju in marsikateremu nemajhnemu talentu je bilo dolgo časa težko izvititi se njegovega vpliva. Vse književnosti pa je ostala za njim kultura jezika kot stalna dola, ki se več ne more zapraviti.

Ali vpliv Ivana Cankarja ne obsega samo književnosti in umetnosti, marveč gre daleč preko nje, preplaval vso našo duševnost v vseh panogah. Njegovi nazori, kakor so jih razodela slovenskemu svetu njegova velika dela, stoji v nasprotju z vsem, kar je bilo in je med nami nezdružljiva, nepoštena in umazana ter nizkotnega, pomeni žrčlo, brezobzirno kritiko vsega našega osebnega in socialnega ter narodnega življenja. In taka kritika, ki prihaja neskaljena naravnost iz umetniške notranjosti, je morala učinkovati. In je učinkovala. Ne le svet književnosti in umetnosti, marveč ves naš slovenski svet se je prekrasil s Cankarjevimi nazori, ki so hkrati izraz poštenosti, pravice in lepote, in vse dejanje in nehanje slovenskega človeka nosi odtis te poe tove duševne sile.

Cankarjev kritičizem, njegova satira, njegova ostra beseda, vse to, je doseglo svoj smoter. Podiralo se je ono, kar je bilo trilega in nezdružljiva, a bolečina poetovala, odeta v neumoleno kritiko vsega obstoječega, je ostala izvor neizmernega bogastva, je postala kal novega, boljšega življenja. Vsakdo, kdor je poskusil njevo grenčico, je prejel tudi njen blagoslov in je ohranil v sebi klič dobrega in lepote ter je hote ali nehoti stopil v vrsto onih, ki podirajo staro in trlo ter gradijo novo, čilo in zdravo. Cankarjevo življenjsko delo pomeni obnovo ne le v književnosti, marveč v vsem našem osebnem in javnem življenju, v vseh področjih udejstvovanja.

Zares, Ivan Cankar je eden izmed onih redkih, katerih življenjski sok je prešel v duševnost vsega naroda v toliko meri, da je postal del njegovega bistva. Če se njegov spomin praznuje na neke določene dneve s posebno slovesnostjo, je to le slobotna človeška mera za dela velikih mož, za dela, ki jih naše mere komaj še morejo premeriti.

Kriza nemške vlade

Berlin, 8. maja. Radi vprašanja državne zastave traja vladna kriza dalje. — Parlamentarni krogi predlagajo, da bi se spor radi državne zastave izročil v presojo posebnemu parlamentarnemu odboru. Bavarska vlada v posebni spomenici zahteva reformo državne ustave. Ta reforma se nanaša zlasti na razmerje države do posameznih zveznih držav. Spomenica naglašja, da je treba spremeniti državno ustavo v slujaju, če se kršijo ustavne pravice posameznih dežel.

ČEŠKOSLOVAŠKO ODLIKOVANJE AVSTRIJSKEGA PREDSEDNIKA

Praga, 8. maja. Uradni list objavlja, da je prezident republike dr. Masaryk odlikoval s redom Belega leva I. reda s kolajno prezidenta Avstrijske republike dr. Hainisch. S sličnim redom je bil odlikovan tudi zvezni kancelar dr. Ramek.

Vlada obeta izenačenje davkov

Finančni minister predloži zakonski načrt v najkrajšem času. — Po zatrdilu g. Radića stopi zakon v veljavo že s prihodnjim letom. — Krediti za izplačilo uradniških diferenc?

Beograd, 8. maja. Današnji listi objavljajo informacije o načrtih novega finančnega ministra dr. Ninka Perića. Med njenim in ministrskim predsednikom Nikolo Uzunovićem je bil baje dosegzen sporazum, da vlada čim prej predloži Narodni skupščini za vso kraljevino veljavni davčni zakon, na podlagi katerega naj bi se izvedlo popolno izenačenje davkov. Načrt novega zakona je bil že enkrat v ministrskem svetu, toda vlada ga bo na eni svojih prihodnjih sej še enkrat predelala. Finančni minister je dalje privolil, da se znižajo razne takse in bo izdal tozadavne odredbe v najkrajšem času.

Okrog korupcijskih interpelacij

Stjepan Radić nastopa zopet o dločno. — Vlada se interpelacijski debati izmika. — Sprava med gg. Pašićem in Maksimovićem. — Diference med Davidovićem.

Beograd, 8. maja. Današnja „Politika“ in drugi listi razpravljajo o korupcijskih interpelacijah. Vlada je z vsemi sredstvi poskušala, da vprašanje ter interpelacije zavleče v nedoločeni čas. To se ji ni posrečilo. Kakor javlja „Politika“, se je predsednik SHS Stjepan Radić izjavil za to, da se interpelacije čimprej razpravljajo in se sprejme zakon proti korupciji. „Vreme“ na drugi strani javlja, da je bil g. Radić prvotno za dve parlamentarni anketi: prva naj bi preiskovala afero Rade Pašića, druga pa vse korupcijske afere od leta 1918 dalje. Sedaj je g. Radić spremenil svoje stališče ter je zato, da se izvolijo samo ena parlamentarna anketa, ki naj bi v roku 3 mesecev preiskala afero Rade Pašića in v roku ostalih treh mesecev vse druge korupcijske afere. Radikalni poslanec, ki je bil prisoten, ko je g. Stjepan Radić rojalniaval novinarjem svoje stališče in zahteval, da se pozovejo v to anketo tudi trije višji sodniki iz Beograda, Ljubljane in Zagreba, je pristavil, da taka anketa ne more imeti uspeha, ker osebe izven parlamenta po ustavi ne morejo preiskovati poslovanja ministrov.

Borba v Angliji se nadaljuje

Obe stranki sta še nepopustljivi. — Stavkovni fond zastopujejo še za 14 dni. — Vlada dela z vso silo na obnovitvi prometa. — Zopet novi izgredi.

London, 8. maja. Položaj v stavki je neizpremenjen. Tudi včeraj je prišlo na več krajev in v večjih mestih do izgrezov. „British Worker“ objavlja danes demant, v katerem poudarja, da niso bili nobeni zastopniki delavstva in generalnega sveta v stikih z vlado. Vporabili bodo pač vsak trenotek, da s obnovijo poiznanja in to v prvi vrsti pod pogojem, da lastniki premogovnikov prekličo svoje sklepe glede izprilja rudarjev in šele potem je generalni svet pripravljen z vlado razpravljati o končanju stavke. Obnovitev pogajanj mora zagotoviti generalnemu svetu časten konec stavke.

Stavka še ni dosegla vrhunca. Voditelji železničarskih organizacij in drugih transportnih delavcev so odklonili zahtevo stavkajočih, da bi preprečili transport živil v London. Promet se polagoma okrepljuje. Včeraj je vozilo na raznih progah že do 2000 vlakov. Tudi število avtomobilusov narašča.

V Liverpoolu in Southamptonu so začeli z delom pristaniški delavci. V Paulhamu pri Londonu so delavci ustavili obrat električnih central. Mesto je brez razsvetljave. V Hulu je 4000 demonstrantov napadlo policijo. Več oseb je bilo ranjenih.

Malo je upanja, da se doseže v kratkem sporazum med vlado in strokovnimi organizacijami. Delavski voditelji še niso poskušali se približati vladi. Na drugi strani pa vlada odločno izjavlja, da ni mogoče mir, dokler generalni svet ne prekličo splošne stavke in se ne začne normalno dnevno delo.

Stavka se v toliko poostrele, ker začenjajo polagoma tudi druge industrijske panoge stavkati. V Brestonu so se pridružili stavki delavci velike tovarne papirja in pa tekstilnih tovarnih.

London, 8. maja. Danes je peti dan splošne stavke. Dnevne izgube na produkciji in zaslužku se množijo. Stavkajoči razbijajo avtomobile in gojijo večerj poškodovali 80. S pomočjo fondov, s katerimi razpolaga Trade Union, je mogoče v stavki na sedanjem nivoju vzdržati kakih 14 dni. Nikdo ne dvomi v to, da bo končno zmazala vlada s svojim stališčem.

Aktualno je zopet postalo vprašanje izplačila uradniških diferenc po novem uradniškem zakonu. Finančni minister dr. Perić je obvestil ministrskega predsednika, da je v svrhu izplačila teh uradniških diferenc našel primerne kredite. Kdaj se pa faktično izvrši izplačilo teh diferenc, ni še gotovo.

Predsednik HSS g. Stjepan Radić je včeraj izjavil novinarjem, da bo še do parlamentarnih počitnic predložil Narodni skupščini zakon o izenačenju davkov. Po njegovem mnenju in pričakovanju stopi zakon v veljavo že 1. januarja 1927.

Kakor smo že včeraj javili, sta se še radikalne stranke g. Nikola Pašić in notranji minister Boža Maksimović pobotala. To poročilo današnji beogradski listi potrjujejo.

Radikali sedaj posvečajo posebno pozornost notranjim prikljam v Davidovićevi stranki. „Vreme“ poroča, da so nastale v vrstah Davidovičeve stranke razne težkoče in nesoglasja. Močna postaja struja dr. Voje Marinkovića in Koste Timotijevića, ki je odločno zato, da Davidovičevci sodelujejo z radikali. Druza struja je nezadovoljna s postopanjem dr. Voje Marinkovića in zahteva, da se glavni odbor razpravlja o nadaljini politični taktiki.

Predsednik HSS g. Stjepan Radić in minister za agrarno reformo Pavle Radić sta sredi odpovala v Zagreb.

London, 8. maja. Canterbourski škof in ostali škofje so se izjavili pripravljeni, da posredujejo v generalni stavki.

PODPORA IZ INOZEMSTVA

Berlin, 8. maja. Splošna zveza nemških strokovnih organizacij je soglasno sprejela resolucijo, v kateri izreka solidarnost nemških organizacij z angleškim delavstvom. Nemške strokovne organizacije bodo pričele akcijo za pobiranje prostovoljnih prispevkov za podporo angleške stavke.

Moskva, 8. maja. Centralno vodstvo sovjetskih strokovnih organizacij je kot drugi obrok nakazalo angleškemu stavkovnemu vodstvu 2 milijona rubljev.

Kodani, 8. maja. Izvršni odbor danskih strokovnih organizacij je sklenil proglasiti simpatično stavko za angleške delavce. Sklep o proglasitvi stavke pa more šele po 14 dneh stopiti v veljavo.

Pariz, 8. maja. Izvršni odbor delavskega sindkata je sklenil, da finančno podpre stavkajoče delavstvo v Angliji.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 8. maja. Ministrski svet je imel sinoči sejo, na kateri pa je razpravljali pred vsem o tekočih poslih. Zlasti o izvedbi konvencij, sklenjenih z Italijo. Vlada je dalje v načelu sklenila, da predloži Narodni skupščini zakon o izenačenju davkov. Načrt pa bo prej še enkrat predelala.

ŠPANSKO-NEMSKA TRGOVINSKA POGODBA

Berlin, 8. maja. V Madridu je bila sinoči podpisana špansko-nemška trgovinska pogodba.

NACRT KAZENSKEGA ZAKONA

Beograd, 8. maja. Sekcija zakonodajnega odbora je včeraj nadaljevala razpravo o osnutku novega kazenskega zakona. Sekcija je razpravljala člen 13. in naslednje.

Seja Narodne skupščine

Beograd, 8. maja. Seja Narodne skupščine se je začela danes ob 10.30 popoldne. Finančni minister dr. Ninko Perić je odgovarjal na razna vprašanja poslancev. Razvila se je pri tem živahna debata o kartelu tovarnih spirita.

Zbornica je nato prešla k razpravi o trgovinski pogodbi z Avstrijo. Razpravo je uvedel trgovinski minister dr. Ivan Krajač z daljšim ekspezejem, nakar je dobil besedo posl. Fran Zebot, ki je govoril poldrugo uro. Seja je bila ob 1. zaključena. Razprava se v ponedeljek dopoldne nadaljuje.

Demarša v Sofiji

Beograd, 8. maja. Službena demarša v Sofiji še ni bila izvršena, ker hoče zunanje ministrstvo počakati, da dobi še nekaj dokaznega materiala. Pač pa je naš poslanik v Sofiji dobil nalogo, da opozori bolgarsko vlado na dogodke v Strumici. Vlada g. Ljapčeva je dala pri svojem nastopu izjavo, da bo preprečevala vsako akcijo makedonskih komitov. To se sedaj ni zgodilo.

Po rezultatih dosedanje preiskave je bil bombni atentat na Strumico samo signal za začetek akcije velikega sloga, katero pripravljajo general Protogorov in njegovi pristaši. Atentat v Strumici je bil samo opomin makedonskemu prebivalstvu, ki noče več podpirati komitov, ki se pripravljajo na vpad v naše ozemlje. Akcija bolgarskih komitov na ne bo imela zaželjenega uspeha, ker so naše varnostne oblasti, podpirane od prebivalstva, odločene v kalu udušiti vsako akcijo.

Iz pestre kronike širom Jugoslavije

V Skoplju je bila dne 7. t. m. na beštialni način umorjena sobarica kavarne „Cetinje“, ki se jahaja na periferiji mesta v Tophani.

Sobarica Roza Horn, stara okoli 35 let, je prišla pred leti iz Beograda v Skoplje. Hornova je bila precej robustna ženska, močno razvita in popolnoma plešasta. Navzlic temu je imela dovolj ljubimcev in čestilcev, ki pa so ji bili prijatelji bolj iz materijelnih ozirav, kakaj Roza je bila petična ženska. Imela je prihranjenih okoli 100.000 dinarjev. To so vedeli razni postopači, hlinili so ji svoje prijateljstvo in jo spretno izkoriščali.

Nedavno se je Hornova vendar spametovala ter je izkoriščevalce zapodila. Z dvema je opravila gladko in ju je enostavno vrela iz kavarne. Ne tak, s tretjim. Ta je imel menda z Rozo resne namene in zagrozil ji je, da obračuna z njo, če ga ne usliši. Roza na njegove grožnje ni polagala posebne važnosti in to tembolji, ker se je njen ljubec odpeljal v Štip. Iz Štipa je Rozi večkrat pošiljal krogla pisma, ta pa se ni mnogo zmenila zanj.

Te dni se je zavrnjeni ljubimec vrnil v Skoplje. Gostje so ga videli v kavarni, kjer se je ves dan prepiral s sobarico, zvečer pa je odšel. Popreje je namram nekemu svojemu prijatelju pripomnil, da bo z Rozo že obračunal.

Drugi dan so našli Hornovo, umorjeno v njeni sobi. Ležala je na trebuhu v mlaki krvi, na vratu je imela dve globoki rani, morilec pa ji je prerezal tudi trebuh. V sobi je bilo vse razmetano, izginilo je vse premoženje Hornove. Pri sebi je imela nesrečnica samo sto dinarjev, katere je zločinec namenoma pustil.

O strašnem umoru, ki je silno razburil prebivalstvo Skoplja, so bili takoj obveščeni orožniki. Baje so zločincu že na sledu.

Prva spomladanska neurja, ki so divjala nad našimi kraji, so že zahtevala človeške žrtve. V sredo okoli pol 2. ure popoldne je divjala nad Račami in Framom huda nevihta. Med nevihto, je treščilo v visoko lino pred hišo posestnika Požegarija v Račah. Tu se je razcepila in en del je šel po žici poleg se nahajajočega plotu v zemljo, druga struja elektrike pa je šla po napeljavni električni luči po hiši, raztrgala električno žarnico, od tu pa je švignila na gospodarsko poslopje ter v zemljo. Istočasno je treščilo pri sosedu Verglezu, kjer je strela ubila na pragu stoječega mesarskega valenca Frana Dolanca in ga na licu mesta ubila.

Ljubljanska kronika

SAMOMOR LJUBLJANČANA POD OKIČGRADOM PRI ZAGREBU. — VLOMILSKA SODRGA NA POSLU.

Zadnje dni je na tajinstven način izginil iz Zagreba 29letni uradnik na železnici Ivan Brihta, zaposlen na kolodvoru „Sava“, rodom Ljubljčan. Brihta je bil zadnje čase zelo deprimiran in je pravil svojim tovarišem, da si bo končal življenje, ki je zanj itak — breme. Včeraj zjutraj so našli seljak pod ruševinami Okič — grada pri Zagrebu truplo nekega mladeniča. Ugotovilo se je, da je mrtvec, ki je imel prestreženo sence, identičen z Emilom Brihto. Poleg njega je ležal samokres. Pokojni Brihta je bil težko živčno bolan in je dejanje verjetno storil v duševni zmedenosti. Zopet ena žrtev svetovne vojne...

V zadnjem času je sicer policija precej radikalno postopala z raznimi tavnimi elementi, navzlic temu pa se še vedno dogajajo številni vlom. Včeraj se je neki vlomilec spravil na cerkev. Včeraj popoldne je s ponarejenimi ključji vlomil v društveno sobo oo. frančiškanov na Marijinem trgu ter odnesel okoli 1000 dinarjev gotovine ter nekaj italijanskega drobiža. Popreje je verjetno isti storilec vlomil v pravoslavno kapelo v vojašnici Vojvode Mišića in odnesel iz nabiralnice, katerega je nasiloma odprl, okoli 30 dinarjev gotovine.

Na Dunajski cesti je neznan storilec vlomil v barako čuvaja Alojzija Vidraja in mu odnesel nikelnasto uro ter več drugih predmetov v vrednosti 350 Din. delavcem Franu Avbelju ter Stanku Marušiču pa več komadov obleke v skupni vrednosti 200 dinarjev. — V noči od 5. na 6. t. m. je bilo vlomljeno v pekarno posestnika Antona Videmška na Selu št. 24. Storiči so odnesli 350 dinarjev gotovine. Nekaj dni pozneje je bilo Videmšku odnesenih 15 hlebov kruha v vrednosti 43 dinarjev.

Beležnica

KOLENDAR. Danes: Sobota, 8. maja 1926; katoličani: Budislav; pravoslavni: 25. aprila; Muslmani: 25. ševala 1344; židje: 24. ijarja 5686.

Jutri: Nedelja, 9. maja 1926; katoličani: Gregor, Prvinica; muslimani: 26. ševala 1344; židje: 25. ijarja 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama „Proslava Ivana Cankarja“, opera zaprta.

Dramska sekcija JNAD „Jadrano“: „Favna“, salon pri „Levu“.

Kino Matica: „Hurra! Kalifornija!“, Ljubljanski dvor: „Mož brez spanja“, Kino Ideal: „Hijene vlemesta“.

Zabavni večer podoficijskega društva ljubljanske garnizije, Mestni dom.

Nogometne tekme: jun. Ilirija : Horn mes ob 16.30, jun. Gradjanski : Hašk ob 17.45.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama „Druge mladost“, opera zaprta.

Kino Matica: „Hurra! Kalifornija!“, Ljubljanski dvor: „Mož brez spanja“, Kino Ideal: „Hijene vlemesta“.

Predavanja: „O prvi pomoči“, dr. M. Rus, Kino Matica ob 10, „O francoski grafiki“, dr. F. Mesensel, Jakopičev paviljon ob 11.

Slavnostni občni zbor SK Ilirije, zborovalnica Mestnega magistrata ob 10.

Sportne prireditve: Nogometni turnir juniorskih moštev ob 16.30 in 17.45 na igrišču Ilirije.

DEZURNE LEKARNE.

Sobota in nedelja: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 19.13, vziđe jutri ob 4.39 in zaide ob 19.15.

Mesec vziđe jutri ob 3.45 in zaide ob 16.16.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala.

Zagrebska borza danes ni poslovala.

V prostem prometu so notrali: Curh 10.98, Pariz 182, London 275.75, Milan 227.25, Newyork 56.70, Praga 168.40, Dunaj 802.75, Berlin 133.3.

INOZEMSKE BORZE.

Curh: Beograd 9.11, Pariz 16.23, London 25.10, Newyork 516.75, Milan 20.70, Praga 15.31, Dunaj 72.93, Berlin 123.05.

Trst: Beograd 44.15, Pariz 78.50, London 121.50, Newyork 25, Curh 484.50, Praga 74.25.

NOVE OBVEZNICE VOJNE ODŠKODNINE

Beograd, 8. maja. V promet so postavljene nove obveznice vojne odškodnine po 10.000 in 5.000 Din.

Na zgodovinskih tleh

Z novinarskega izleta v Ptuj in okolico.

Poznate Ptuj? To divno mestce s slikovito lego ob široki Dravi, pod romantičnim grofovskim gradom, ob skrajnem obratku Slovenskih goric? Jaz sem bil uverjen, da ga poznam, in moji kolegi iz Ljubljane in Maribora tudi. Skoro bolj iz dolžnosti, kakor iz notranje potrebe smo se odzvali zato prijazenemu vabilu ptujskega Muzejskega društva, da posetimo Ptuj in si ogledamo njegove sedanje in zgodovinske zanimivosti in znamenitosti.

Pa smo bili osramočeni, ko smo bili v nedeljo res tam. Lep je Ptuj, če ga posetiš tudi kar mimogrede ali po opravkih, a precejšen je in skoro nekam dolgočasen, ako pohajaš po njegovih vseskozi tlakovanih ulicah kot tujec. Nešto krasot pa se ti odpre, obilo zanimivosti odgrne pred teboj, ako te vodi večja roka domačina, ki ljubi svoj kraj, ga pozna v sedanosti in v preteklosti. Vse z drugačnimi očmi gledaš potem glasnik skoraj dvatisočletne kulture, ki jih srečavaš na vsak korak, vse drugače uživaš potem res izredne čare, s katerimi je obdaruja Ptuj in njegovo okolico narava.

In nam so ljubezni Ptujčani poskrbeli za idealne mentorje. Že na kolodvoru so nas z županom dr. Senčarjem na čelu sprejeli v svoj nepriljen domači krog. Popeljali so nas na grad, danes in že stoletja last grofov Herbersteinov. Sedanji lastnik, ki ima svoja glavna posestva na Češkem in navadno tam tudi biva, je bil v nedeljo slučajno v Ptuj. Prijazno nas je sprejel in nas ljubezno osebno popeljal po obširnih sobah dvonadstropnega gradu, ki je ves spremenjen v dragocen in z ljubezno urejen zgodovinski muzej, brez dvoma največja tovrstna zbirka v državi. Že nam je nudil obilico zanimivosti, kaj ima od njega še le strokovnjak, kulturni in umetnostni zgodovinar. Herberstein ga vzdržujejo iz lastnih sredstev, iz dohodkov svojih ptujskih posestev. Ako bi izvedba agrarne reforme to res onemogočila, kakor se boji sedanji lastnik, bo dolžnost države, da prisrčno na pomoč in prepreči, da izgubimo te izredne dragocenosti. S tega stališča bi si človek skoro želel, da bi se g. Pavle Radić mesto z grofom Elitzom pomenil z grofom Herbersteinom.

Ako bi Ptuj ne imel drugih znamenitosti kakor Herbersteinove zbirke, bi bil vreden obiska. Pa jih imamo še več, mnogo več. Popeljali so nas naši prijatelji preko slikovitega dravskega mostu, ki hrani sam še ostanke iz rimske dobe, in mimo žalostno proslavljene Zlatičevega doma v okoliščini Hajdin. Tik pred vodo je Muzejsko društvo izkopal tam dva še dobro ohranjena starinska templa, posvečena od rimskih legij prevzetemu perzijskemu bogu Mithri, čegar kult v tolikem obziru spominja na krščanske verske obrede. Profesor Sovre, prof. Miklar, g. Skalar so nam v družbi župana dr. Senčarja, vsi prvovrstni poznavalci ptujskih starin, tako nazorno tolmačili

častljive spomenike, da si kar videl pred očmi življenje, ki je vrvelo v teh svetiliščih pred davnimi stoletji. Oba mitreja sta baje najinteresnejša v Jugoslaviji in celi Srednji Evropi. Znana sta zato po vsem znanstvenem svetu, do čim ve za nju pri nas le malokdo.

Da je bogat in zanimiv ptujski muzej, večinoma last občine, je pri tem pač samoumevno. Le škoda, da mora biti nameščen v tako tesnih, daleko nezadostnih prostorih. Da bi prišel do polne veljave, bi rabil veliko zgradbo, ki pa je ptujska občina seveda ne zmore, zlasti še, ker še vedno trpi na posledicah prevelikega Orničevega patrijarhata, ki je zabil vse mestno premoženje v avstrijska vojna posojila.

Pravcat muzej je tudi mesto samo. Na vsak korak naletiš na starino, ki bi jo drugje skrbno hranili za muzejskimi zidovi. Zanimiva v tem oziru je zlasti okolica cerkve in cerkev sama, nekdanja škofova stolnica.

V Ptuj stopaš res po zgodovinskih tleh. Ne moreš se spuščati v podrobnosti, ni prostora in nistem strokovnjak. Opozarjam pa na krasno knjigo »Poetovio«, ki jo je Muzejskemu društvu za njeno 30letnico napisal M. Abramčič, danes ravnatelj spuškega muzeja, eden naših najboljših starinsovcov. Knjigo je vzorno prevedel na slovenščino prof. A. Sovre, ki je obvladal težko nalogo — skoro vse termine je moral šele sam iskati — s frapantno virtuoznostjo. Knjiga predstavlja vzoren vodnik skozi ptujske starine in jo toplo priporočamo vsej naši inteligenci. Naroča se pri Muzejskem društvu v Ptuj.

Popoldne smo si ogledali sedanje čare Ptuja in njegove okolice. Z avtomobili smo oddrveli v 12 km oddaljeni grad Vurberg, kjer je postrtovalna ljubzen ruskih emigrantov pod vodstvom dr. Okolo Kulaka in njegove lepe so proge naravnost čudežno spremenila stare grajske zidove v moderen, lep in prijazen sanatorij za tuberkulozne. V sanatorij sprejemajo sedaj tudi naše državljane, ki se počutijo v velikodušnem ruskem ozračju tako prijetno in domače, da pozabijo na svojo bolezen in ne hrepene ven.

Po povratku v mesto smo si ogledali še to in ono sedanjo zanimivost, ki jih tudi ne manjka, spoznali, kako res nujno potrebna je regulacija Drave, se seznanili še s tem in onim uglednim domačinom. Zvečer so nas za ključek povedli še v »Mladiko«, nekdanji od Orničja zgrajeni pomnevalni »Töchterheim«, sedaj pa narodno vzgojevališče naših deklet. Pod vodstvom svojih učiteljic g. ravnateljice Celigojeve, Kolaričeve in Kocmutove so nam mlade gospodinjice iz IV. razreda meščanske šole pripravile bogato večerjo in nam postregle s tako ljubko sigurnostjo, kakor da so same odrasle dame. Demonstrirale so nam tako najlepši pomen in vzgojno važnost praktičnega usmerjenja naših meščanskih šol.

S. V.

zrakoplova »Norge« iz Leningrada do norveškega mesta Vadsö. »Norge« je dne 5. maja ob 9. dopoldne zapustil hangar v Gatičini pri Leningradu. Ko se je zrakoplov dvignil v zrak, so posadko pozdravljali ruski vojniki in piloti, ki so pomagali zrakoplovu, da je odplul. Začetkom je morala »Norge« premagati velike ovire. Vožnja ni bila lahka. »Norge« se je napotila najprej proti Leningradu in je nad mestom plula prav počasi. Nasproti je pihal močan veter, ki je dosegel 30 metrov na sekundo. Zato je »Norge« v začetku plula le s 15 km na uro. S krova se je nudil krasen razgled na Leningrad, ki se vedno po svojih ulicah kaže znake propada nekdanje velike prestolnice carske Rusije. »Norge« je plula nad Zimnim dvorcem in Nevskim prospektom, na kar je krenila proti severozapadu. Kmalu za Leningradom so se začeli razprostirati ogromni gozdovi, vmes pa prostrana močvirja. Vse to daje splošno sliko o obsežni in še nepoznani Rusiji. Mahoma pa se pokrajinska slika popolnoma spremeni in od daleč se pričenja velika, vsa pobeljena ravnina. Zrakoplov se nahaja v bližini Ladoškega jezera, kamor je prispel ob 11. dopoldne. Povsod vlada skrajna monotonost. Vse zamrzni, pobelega povsod ogromne mase ledu. Nad jezerom je zrakoplov plul eno uro. Ladoško jezero je eno največjih jezer v Evropi in meri nad 18.000 km². Okoli 14. se je posadka »Norge« nudil neposredni prizor. S krova je bilo opaziti močeren veletok, ki je nosil s seboj velike množice ledu. Je to Neva, ki se izliva Ladoško jezero. So tu šele prvi dnevi pomladi.

Kmalu nato so se pokazali zopet ogromni gozdovi pokriti še vedno s snegom. Nastal pa je tudi kritičen trenutek. Veter, ki je bil nad Ladoškim jezerom še precej pohliven, je dobival čim večjo moč in okrog ladje je bilo čuti pravo tuljenje. V gotovih trenutkih je posadka imela občutek, da je »Norge« listje papirja, ki ga veter po zraku meče semintja. Bil je splošen vtis, da vsak čas strmoglavimo na zemljo. Vsa posadka se je morala krepko držati za ročaje. Kmalu po 14. je krenila »Norge« proti Oneškem jezeru. Najkritičnejši trenutek. Vsak mož posadke opravlja z največjim naporom povzeto mu službo. K sreči je silni vihar začel ponehavati in ob 15. je »Norge« dosegla zahodni breg Oneškega jezera. Dospela je po nekaj kilometrih na severovzhod od Petro Savotskega. Tu se je pokazala murmanska železnica, edini vidni znak človeškega življenja v tej neizmerni ravnini. Vožnja je monotonna. Opažati je tupatam skupine medvedov in trope volkov. Vsakih 50 km je videti tupatam osamljeno rusko vas (derevnijsko). Opažati je sempatija kako železnico postajo, v bližini pa skoraj povsod velika žaga, edina industrija pokrajine. Letimo nad ozemljem, ki ne ve, da obstaja avtomobil. Letimo nad ljudmi, ki ne znajo in niso obveščeni o našem potu, ki ne vedo, kdo smo, kaj hočemo in ki smatramo naš zrakoplov za kak nebesni diabolski polav. Blizu se večerini zahod. Ob 10. zvečer tudi mi pričnemo misliti da živimo v nekem drugem svetu. Že eno uro je, odkar je zašlo sonce, pa še vedno žari nebeskion v rdeči zarji. V neznanski daljavi samo en oblak, ki ga obseva večerna zarja. Veter je povsem pojenjal, naš zrakoplov pluje hitreje. Malo pred 2. uro vzhoda sonce, ob 2. prispemo nad obalo Belega morja. V solnčnem svitu zapazimo polotok Kola, ki leži ves pod snegom. Ozračje je mirno. Ob pol 5. prekoravimo finsko mejo. Še enkrat doptemo na norveška tla. Dočim je ponoči pritiskal peklenjski mraz, hlad pojenja in dan postaja topel. V Kirkene-sju, ki leži globoko v fjordu, zapazimo zopet znake civilizacije, rudokop, železnice in državne urade, raz katere nas pozdravljajo. V Vadsö smo prispeli skoraj nepričakovano. Mestce je malo, z lepimi vilami na koncu fjorda poleti kopališče s široko obalo in kopalnimi napravami. Velika belo-rdeča zastava nam kaže mesto, kjer bomo pristali in pritrili zrakoplov. Po štirih brez-uspešnih poskusih se nam posreči pristati. Zrakoplov visi 60 m nad zemljo,

motorji utihnejo, začujemo prve človeške glasove. Posadka se izkrca in obdružuje pomladno brstenje v tem naj-severnejšem kotičku Evrope. Mestce Vadsö šteje 2000 prebivalcev. Domačini nosijo krasno narodno nošo in z začudnjem ogledujejo »Norge«. Nebo je jasno. »Norge« ima od tu do Svalbarda še 1500 km. Opoldne je »Norge« Vadsö zapustila ter odplula proti Kingsbaju. (Svalbard).

Oslo, 7. maja. Zrakoplov »Norge« je danes ob 6.30 prispel v Kingsbay (Svalbard).

Sport

15letnica SK Ilirije

SK Ilirija, nestor slovenskega sporta, praznuje jutri 15 letnico svojega obstoja in svojega delovanja. 15 let ni mnogo, v našem mladem sportu pa pomenja že lepo in važno razdobje. V tem času se je Ilirija povzpela na odlično stopnjo in je danes najjačji faktor in predstavnik slovenskega sporta. Iz skromnih početkov in maloštevilnih nesebičnih prijateljev pred vojno se je klub razvil v močeno organizacijo, ki zbira pod svojim okriljem široke plasti prebivalstva, predvsem pa našo mladino.

Jubilej SK Ilirije je obenem jubilej smotnega sportnega delovanja sploh, saj je večina naših klubov nastala pod vplivom Ilirije. Da je danes slovenski sport v tako kratki dobi na razmeroma ugledni višini, je nemala zasluga baš Ilirije, ki lahko zato z upravičenim ponosom gleda na svoje delo. Njen jubilej je dogodek, ki ga tudi naša javnost ne sme prezreti in ga gotovo tudi ne bo. Saj je postal sport v zadnjih letih izredno važna panoga narodnega dela, pomembna na zunanji in znotraj, tako da si civilizirane narode brez sporta ne moremo več misliti.

Sportnemu klubu Iliriji povodom njegovega jubileja tudi mi iskreno čestitamo in ji želimo tudi v bodoče čim lepših uspehov na korist klubu, sportu in vsemu narodu.

Sportni klub »Ilirija« je bil ustanovljen dne 9. maja 1911 pod imenom »Slovenski football-klub Ilirija«. Že pred vojno se je Ilirija, ki je imela sprva samo nogometno sekcijo, uspešno udeleževala. Dosegla je napram renomiranim nasprotnikom iz Zagreba ter iz mnogih drugih krajev lepe ter častne rezultate. Novo dobo v razvoju mlade in ambiciozne »Ilirije« je prineslo gostovanje praške »Slavije« 1. 1913. Tekma je bila prava senzacija za Ljubljano in je dala mlademu slovenskemu nogometu povsem nove in moderne smernice. Svetovna vojna je prekinila tudi delovanje »Ilirije«; vsi njeni igralci so morali k vojakom in prenehali je vsako delo.

Narodno osvobodjenje pa je omogočilo tudi neoviran razvoj našega sporta. »Ilirija« je bila oživljena in stari borci so se prišli novega dela še z večjo ljubuznostjo, postrtovalno podpirani od lepega števila mladih, svežih delavcev. Najlepše zadovoljenje vsem je impozanten razvoj kluba, so lepi in častni uspehi, ki jih je klub dosegel in jih vedno znova dosega.

Danes šteje »Ilirija« okrog 1000 članov, med njimi preko 400 aktivnih sportnikov. Klub goji vse pri nas vdomežene sportne panoge v sedmih sekcijah (nogomet, lahka atletika, hazena, tenis, drsanje, smučanje in plavanje). Razpolaga z lepimi modernimi urejenimi igrišči, s higienično garderobo in pokrito tribuno. Vedno v širše kroge naša uumevanje in ljubeznost do sporta.

Svoje prvo igrišče je imela »Ilirija« na prostoru današnjega velešaleja. L. 1913 se je preselila na sedanje letno telovadišče Ljubljanskega Sokala, od koder pa so jo mobilizirali pregnali vojniki. Po vojni so jo pridobila in smoteno uredila današnje igrišče pred Gorenjskim kolodvorom, na Koslerjevem vrtu pa je ustvarila moderne prostore za tenis oz. pozimski za drsanje.

Nogometnih tekem je odigrala »Ilirija« v 15 letih svojega obstoja 407, od teh prvo mesto 294, rezerva (od 1. 1919 do 1925) pa 113. Prvo mesto je zmagalo v 184 tekmah; 84 jih je izgubilo, 25 je ostalo neodločenih. Golov je zabilo 1088, dobilo pa 506. V 69 mednarodnih tekmah je zmagalo 29-krat, izgubilo 35-krat, neodločeno pa igralo 5-krat; razmerje golov je bilo 187 : 154 za Ilirijo. Nogometno prvenstvo Slovenije ima »Ilirija« ves čas, odkar se vrše prvenstvene tekme.

Hazenska družina Ilirije obstoja 5 let, šteje danes 33 članov in je igrala doslej 56 tekem; razmerje golov je 330 : 195 v njeno korist.

»Slovenski sport« je posvetil jubileju »Ilirije« posebno slavnostno številko, okusno opremljeno in bogato ilustrirano. Številka je izšla danes ter vsebuje obilico zanimivega in važnega gradiva iz zgodovine našega sporta. Opozarjamo na njo in jo toplo priporočamo.

Jubilejni nogometni turnir juniorskih moštev

Danes I. kolo: ob 16.30 Ilirija : Hermes, ob 17.45 HAŠK : Grad-janski.

Za večeraj določena tekma I. kola med Ilirijo in Hermesom je bila vsled deževja preložena na danes popoldne. Igra se danes ob vsakem vremenu. Jutri ob 16.30 igra medsebojno moštvi, ki v I. kolu izgubita, za tem pa se vrši ob 17.45 odločilna tekma za jubilejni pokal Ilirije med današnjima zmagovalcema. Tudi jutri se igra ob vsakem vremenu.

Turnir juniorskih moštev obeta prvovrsten sport, lepe in napete tekme. Juniorska teama Gradjanskega in Haška označuje zagrebški sportni tisk za moštvi, ki igra najljepši nogomet v Zagrebu in ki v mnogih ozirih nadkriljuje svoji I. moštvi. V potencirani meri velja to za teama Gradjanskega SK. Isti sloves uživa v Ljubljani juniorsko moštvo Ilirije, ki tvori pravzaprav rezervno Ilirijo. Tudi Hermes ima jako dobro, čeprav manj znano moštvo. Moštva so sestavljena povprečno iz 19letnih igralcev.

— **Preložitve narodnega ženskega mitinga Ilirije.** Ilirija je primorana radi trajnega deževja, ki je tekalšče in skakalnice popolnoma razmočilo, preložiti svoj narodni ženski miting, ki bi se imel vršiti danes in jutri, na sredo 12. in četrtek 13. maja, kar naj izvolijo vsi klubi blagohotno vzeti na znanje. Eventualne naknadne prijave sprejemajo še do ponedeljka 10. t. m. ob 12. na naslov: Baltasar Ivan, jubilejna pisarna Ilirije, kavarna »Evropa«. — S. K. Ilirija.

— **S. K. Ilirija.** Prosimo vse bratske sportne klube, da smatrajo naša svojačasna vabila k sodelovanju pri jubilejnih prireditvah tudi za oficielno vabilo k slavnostnemu občnemu zboru in pričakujemo vašo udeležbo po delegatih. — Odbor.

— **Slavnostno otvoritev jubilejnih prireditev,** ki je bila napovedana za nedeljo 9. maja ob 14., mora odbor Ilirije preložiti radi odpovedi dakega mitinga na 16. na igrišču pred pričetkom zaključnih juniorskih nogometnih tekem.

Kdo bo prvi na severnem tečaju?

Borba za severni tečaj se pričinja. — Polet zrakoplova »Norge« iz Gatičine do Vadsö. — Kaj pripoveduje očividec.

V bližini rudarske naselbine Kingsbaya, ki se imenuje zdaj uradno Ny Aalesund, se razvija napeta borba za severni tečaj. Po nevihtah in mrazu je nastalo na Svalbardu v nedeljo lepo vreme, ki bo trajalo po mnenju meteorologov deli časa. Zato so prebivalci Svalbarda nestrno pričakovali vesti o poletu Amundsenovega zrakoplova iz Gatičine. Radio postaje so znova naznačile, da je moral poveljnik Nobile start v Gatičini odgoditi, ker je divjala v okolici Leningrada silna nevihta. Nad murmansko obalo, severno Norveško in prilegajočim delom Ledenege morja je bilo ozračje mirno in vlažno. Amundsenove zaloge vodikovih bomb, bencina in olja so naložene v Kingsbaju, vse je pripravljeno za sprejem »Norge«.

Ameriški tekmeč komander Byrd je tudi končal vse priprave za polet na severni tečaj. Oba aeroplana sta montirana, v ponedeljek 3. t. m. so začeli nalivati bencin in v torek je pričel Byrd v spremstvu inženjerja Novilla in pilota Benetta poskusne polete. Byrd je trdno sklenil prehiteti Amundsenovo ekspedicijo. Če bo vreme ugodno, poleti Byrdova ekspedicija na severni tečaj še ta teden. Za Amundsenovo pomeni to prvi neuspeh in norveška javnost je zelo razburjena. Vsi Norvežani pričakujejo z napetimi zanimanjem izida borbe za severni tečaj.

»Corriere dela Sera« priobčuje zanimivo in daljšo poročilo svojega dopisnika Tomasellija o poletu vodilnega

Collinsovo pisarno in želela Francisu lahko noč. Poslala mu je po telefonu celo poljub in Francis ga je vrnil.

Ko se je zbudila, ni vedela, kako dolgo je spala. Ležala je nepremično in zagledala Francis, ki je pogledal v njeno spalnico. Ko je rahlo zaprl vrata, je carica skočila iz postelje in hitela k vratom. Odprla jih je in zagledala Francis, ki se je vračal po stopnicah v pritličje.

— **Ze zopet je veliki ameriški bog užaljen.** — si je mislila carica, Francis se je vračal v knjižnico, da prečita grožnje in opomine strašnega boga, ki jih je tako čudovito beležil na brzojavnem traku. Vzela je ogledalo, si popravila lase in ogrnila razkošen jutranji plašč, ki ji ga je Francis naročil takoj po povratku v New York.

Pri vstopu v knjižnico se je carica ustavila, ker je začula tuj glas. Spočetka je mislila, da sliši letede besede. Kmalu se je pa prepričala, da tu ne gre za letede besede, zakaj glas je bil močan. Ne gre za letede besede, zakaj glas je bil močan. Razlegal se je čisto blizu in sploh ni bil podoben glasu v slušalu. Carica je pogledala skozi ključavnico in opazila dva moška, ki sta si sedela nasproti v globokih usnjenih naslonjelih. Francisu se je poznalo na obrazu, da ga tarejo skrbi. Obleden je bil tako, kakor jutraj. Njegov gost je bil v elegantni večerni obleki. In carica je slišala, kako sta se klicala »Francis« in »Johnny«. Sodeč po familiarnosti in intimen pogovoru, sta morala biti dobra prijatelja.

— Saj vendar ne boš trdil, dragi Francis, — je dejal gost, — da ves čas svojega bivanja v Panamji nisi imel vsaj dvajset senorit.

— Eni sami sem oddal srce, — je odgovoril Francis po daljši pavzi. Carica je opazila, da ves čas gleda svojega prijatelja.

— Da, — je nadaljeval zamišljeno, — res sem izgubil v Panamji svoje srce, toda glavno sem princel nazaj. Jonny Pathmore, ah, Johnny Pathmore, ti si pač nepoboljšljiv grešnik, ki ne ve, kaj se pravi biti zaljubljen! Tebi so vse ženske enako dobrodošle. Z menoj je pa drugače. Priznati ti moram, da je na svetu marsikaj, kar bi tudi tebi ne škodilo. Priznati moram, da sem našel v Panamji žensko, najkrajše žensko na svetu. Srečen sem, da jo poznam, in rad žrtvujem za njo življenje. V tej ženski je ogenj, strast, nežnost in blagorodnost. Ta ženska je kraljica vseh žensk.

Carica je videla ekstazo na njegovem obrazu in slišala zanos v njegovem glasu. Vsa srečna se je nasmehnila, zakaj spoznala je, da jo Francis res ljubi.

— Kaj pa ona, ta lady, ali te je ljubila? — je vprašal Johnny Pathmore boječe.

Carica je videla, kako je Francis prikimal, in slišala, kako je svečano izjavil:

— Ljubi me prav tako, kakor jaz njo. O tem niti najmanj ne dvomim. Naenkrat je vstal.

— Čakaj! Takoj ti jo pokažem.

Videč, da gre proti vratom, je carica vsa srečna odskočila in se skrla za krasno zaveso velikega salona.

V duhu je že videla, kako bo Francis prenečen, ko stopi k njeni postelji, pa ne najde svoje ljubljene žene. Gledala je za njim, ko je šel po širokih marmornatih stopnicah v prvo nadstropje. Kmalu se je zopet vrnil. Srce jo je zbolelo, ko je opazila, da Francis ni prav nič v skrbeh zaradi nje. V roki je držal kos zvitega belega kartona. Ne da bi se ozrl, je stopil v knjižnico.

Carica je znova pogledala skozi ključavnico in opazila, da je Francis odvil karton in kazal nekaj Johnnyju Pathmoru. Takoj nato je začula njegov glas:

— Zdaj lahko sam sodiš o njeni lepoti. Evo, tu jo vidiš.

— Zakaj pa govoriš naenkrat tako, kakor bi bil pri pogrebu? — je vprašal Johnny Pathmore potem, ko si je natanko ogledal fotografijo.

— Zato, ker sem spoznal to divno žensko prepozno. Hočeš nočes sem se moral poročiti z drugo. Poslovil sem se od nje tik pred njeno poroko z drugim — pred poroko, v katero je ona privoliла že davno poprej, predno sva se spoznala. In ženska, ki sem jo poročil, je prekrasna. Zvest ji bom vse življenje. Toda ljubil jo ne bom nikoli. In to je moja sreča, zakaj drugače bi moral pozabiti njo, o kateri sem ti prav kar govoril.

Jack London:

Roman treh src

— Koliko potrebujete? — je odgovoril Francis z vprašanjem.

— Danes milijon dolarjev, in sicer še pred zaključkom borze, — je odgovoril Bascom ter pokazal na trak domačega brzojava. — Prihodnje tedne pa najmanj dvajset milijonov, če — in v prosim, da si ta »če« dobro zapomnite, — če ne bo napovedana vojna ali če sploh ne bo dogodka, ki bi postavil na glavo vso borzo.

Francis je vstal in vzel klobuk. Očividno se je odločil.

Grem naravnost h Collinsu. On je najbolje informiran o mojih podjetjih. Danes pred zaključkom borze vam dam najmanj milijon dolarjev in upam, da dobite prihodnje dni vse, kar zahtevate.

— Pomnite, — ga je svaril Bascom in mu segel za slovo v roko, — da je najbolj nevarno to počasno padanje. Naprejeno je proti vam, in sicer ne kot običajna borzna igra, temveč kot prava vojna. Naj bo vaš sovražnik kdorkoli, eno je gotovo, da vodi borbo v velikem obsegu in da mora biti zelo bogat.

Carico so klicale sužnje letede besede tisti dan opetovano k telefonu in ji omogočale pogovor z možem. Vsa navdušena je opazila, da ima telefon celo v svoji spalnici na nočni omari. Poklicala je

104

Collinsovo pisarno in želela Francisu lahko noč. Poslala mu je po telefonu celo poljub in Francis ga je vrnil.

Ko se je zbudila, ni vedela, kako dolgo je spala. Ležala je nepremično in zagledala Francis, ki je pogledal v njeno spalnico. Ko je rahlo zaprl vrata, je carica skočila iz postelje in hitela k vratom. Odprla jih je in zagledala Francis, ki se je vračal po stopnicah v pritličje.

— **Ze zopet je veliki ameriški bog užaljen.** — si je mislila carica, Francis se je vračal v knjižnico, da prečita grožnje in opomine strašnega boga, ki jih je tako čudovito beležil na brzojavnem traku. Vzela je ogledalo, si popravila lase in ogrnila razkošen jutranji plašč, ki ji ga je Francis naročil takoj po povratku v New York.

Pri vstopu v knjižnico se je carica ustavila, ker je začula tuj glas. Spočetka je mislila, da sliši letede besede. Kmalu se je pa prepričala, da tu ne gre za letede besede, zakaj glas je bil močan. Ne gre za letede besede, zakaj glas je bil močan. Razlegal se je čisto blizu in sploh ni bil podoben glasu v slušalu. Carica je pogledala skozi ključavnico in opazila dva moška, ki sta si sedela nasproti v globokih usnjenih naslonjelih. Francisu se je poznalo na obrazu, da ga tarejo skrbi. Obleden je bil tako, kakor jutraj. Njegov gost je bil v elegantni večerni obleki. In carica je slišala, kako sta se klicala »Francis« in »Johnny«. Sodeč po familiarnosti in intimen pogovoru, sta morala biti dobra prijatelja.

1430

DANES in jutri, NEDELJO

FILM, ki je dosedaj vsakomur najboljše ugajal.

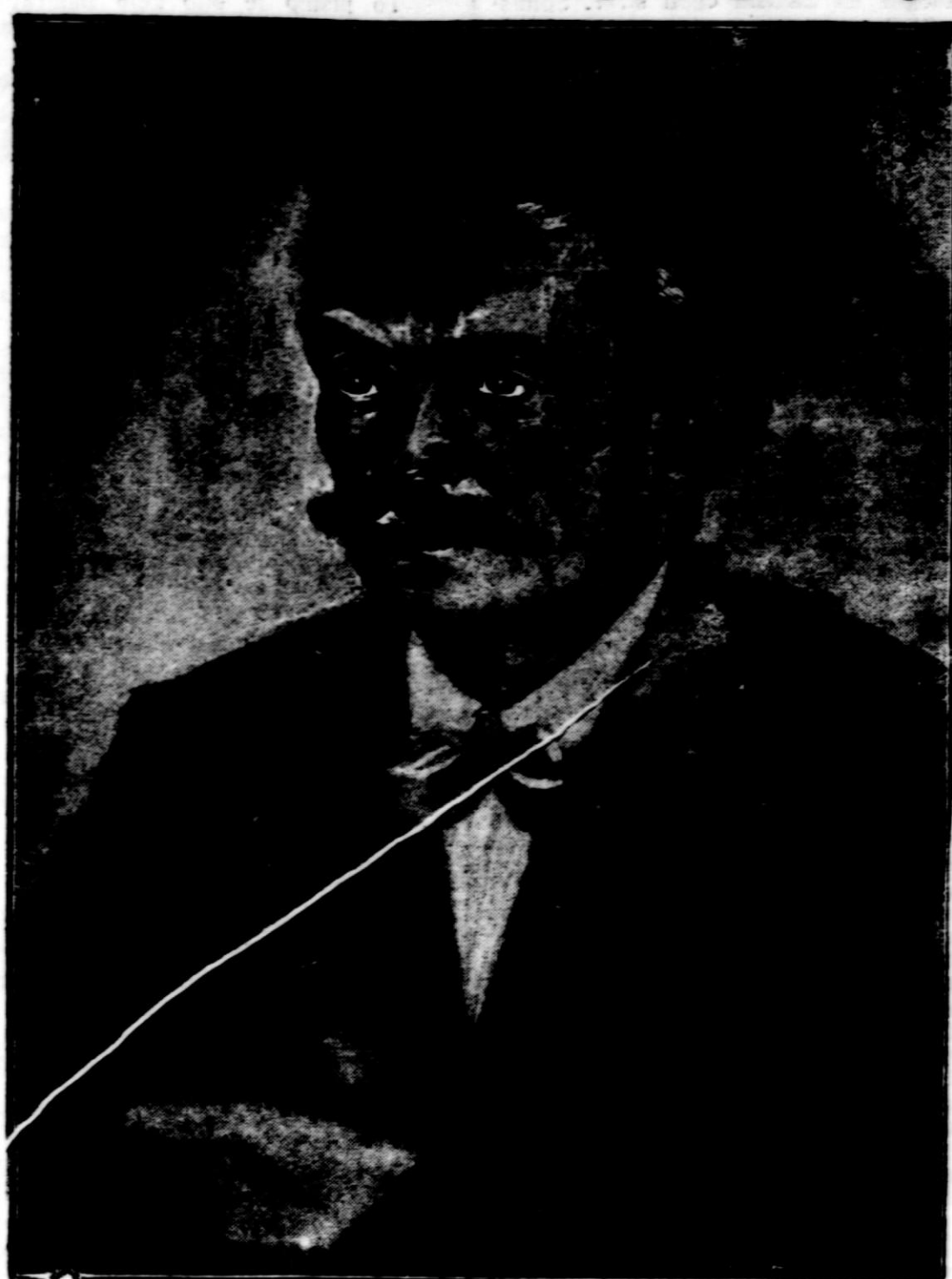
„Hijene velemesta“

drama iz velkomestnega življenja, polna čarov in zapeljivosti. — Na višku je lepa ELLEN RICHTER s svojo igro, katere izlepa ne bo pozabljena Ljubljancem. Jako zanimiva je portna obravnava zagonetnega umora, ki do konca vsakogar drži v največji napetosti in pričakovanju.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

Ob 50 letnici Cankarjevega rojstva

V ponedeljek 10. maja poteče 50 let, odkar se je narodil pri Sv. Trojici na Vrhniki naš največji stilist, obenem pa tudi največji upornik proti nesvobodnemu in neiskrenemu življenju. Ni še minilo 8 let, odkar je legel Ivan Cankar po burnem življenju v prerani grob. In že se zdijo nam njegovim sodobnikom, njegovo življenje tako oddaljeno, zgodovinsko, da ga danes občudujemo in presojaemo že lahko zgolj s stališča književnosti in kritike vrednot. Baš s tega stališča pa moramo priznati, da počenjam gledati na življenje in delo Ivana Cankarja šele danes tako, kakor zasluži in kakor si je sam sklesal večni spomenik svojega nenavadnega pojava.

Ivan Cankar je bil res nenavaden v vsakem oziru. Kot človek je živel svoje posebno življenje, kot umetnik pa je Slovence zasiral take strune sarkazma, ironije in kritičnega uničevanja tradicije, da je postal naš najslabši glasnik, revolucionar in upornik. Umevno je, da je mladina prva zasluila veličino Cankarjeve umetnosti, njegov pomen za preokret našega življenja. Cankarjev vpliv ni bil samo literarno estetski, ampak je segal globlje v javno in privatno življenje. Cankar je znal vzbujati velika hrepenenja, kakor malokdo pred njim. Ustvaril je v svojih delih več, kakor klasično slovensko stilistiko, klasične novele in druge literarne oblike. Velika škoda za slovensko kulturo je, da je tekom svetovne vojne propadla Cankarjeva mladina, da ji je usadilo navdušenje, ki ga je probudil Ivan Cankar.

Zunanji podatki njegovega življenja so kratki, bogatejša je njegova notranja življenja, njegov način življenja, ker je bil pravi, v tako samovoljni obliki v naši književnosti še nepoznan hohem. Oče Jože, je bil krojaški mojster. Mati Neža ima v Ivanovih delih največljastejši spomenik, ki ga lahko postavijo sinovski srce. Iz vrhniške ljudske šole se je napotil v ljubljansko realno, kjer je začel kot petošolec literarno delovati. Objavljal je v tedanjih dnevnih podlistkih pod različnimi psevdonimi. Pridružil se je najmlajši pesniški generaciji, s katero odpiral novo dobo slovenske književnosti: s Kettejem, Murmom, Župančičem. Leta 1897. je izdal »Erotiko«, ki je zapadla grmadu, nakar je l. 1902. priredil II. iz-

daje. Ta knjiga in še bolj njena usoda sta mu ustvarili sloves nenavadnega pisatelja. Sledile so »Vinieta«, »Knjiga za lahkomišne ljudi«, »Gospa Judite«, »Hiša Marije Pomočnice«, »Nina«, pa drame »Jakob Ruda«, »Za narodov blago«, »Kralj na Betanovcih«. Na Dunaju se je vpisal na tehniko, ki pa je ni do-

Sajupni grob Cankarja, Ketteja in Murna na Ljubljanskem pokopališču.

Do »Krpove kobile« sega prva doba Cankarjevega razvoja. V tej dobi je bohem do skrajnosti in nebrzdane samovoljnosti, napiše pa najfinišno socialno in človeško izpoved, ki je močnejša: »Hiša Marije pomočnice«. V drugi dobi dobiva obliavi visoko pesem slovenskega učitelja »Martina Kačurja«, »Za križem«, svoj umetniški konfiteor »Pobujšanje v dolini Sentilborjanke«, pretresljivo novelo »Hlapci«. V tretji dobi dosega Cankar nekako nekonolidirano stalnost izda »Voljo in moč«, v kateri obravnava psihoanalitični problem človeškega hotenja »Milana in Milenko«, »Moje življenje«, ta biser življenjskih spominov in pa apoteozo svojega dela, definitivno izpoved svojih življenjskih, človeških in svetovnih prepričanj. »Podoba iz sanj«. Njegova smrt

dne 11. decembra 1918, je tragična, tako po svojih slučajnih okoliščinah (pade raz stopnice in umre radi onemoglosti) kakor po svoji simboliki (umakne se pred socialno duševno in moralno kadenco, ki sledi svetovnemu polomu). Danes, ob 50letnici rojstva, priznavajo Ivanu Cankarju tudi nekdanji njegovi nasprotniki najodličnejše mesto v naši literaturi in naši kulturi. Sploh, Cankar je izločen iz malenkostnih vsakdanjih borb in je postal skupna last vsega naroda.

Prosveta

Gledališče pri nas in drugod

Češki komponist Leoš Janáček gostuje te dni v Londonu, kjer so ga sprejeli z velikim navdušenjem.

V Parizu je v »Trianon Théâtre« dramatisacija H. Elversove »Alraune« odločno propadla.

Državna opera v Berlinu igra z velikim uspehom »Ring der Nibelungen«, Reinhardtova gledališča pa: Zangwill »Naši otroci«, Coward »Week-end«, Pirandello »Nage oblačita«, Maugham »Victoria«, v manjših gledališčih pa kraljuje »Grafica Marica«, »Valjevčev čar« in »Starl Heidelberg«.

V Varšavi so prepovedali igrati Klavbundo igro »Kreidekreis« in so jo zadnji moment pred premiero odstavili, ker je Klavbund ob neki priliki sramotil poljsko literaturo.

Na Dunaju se je »družba ljubiteljev gledališča« zavezala za »Kammerspiele«, vložila 240 milijonov aK kavcije in začela pod vodstvom ravnatelja Paulsena obnavljati ta priljubljeni oder. Sicer pa se krize du najskih gledališč vedno bolj ostré baš na pomlad. Tako je radi toplega vremena, hudih davkov in dolgov zaprt Carltheater, Ronacher in N. W. Bühne, Volksopera pa si bo pomagala z opereto. V Straussovem gledališču gostuje v Leo Fallovem »Span-skem slavčiku« L. Illing, naš nekdanji Lj. Iličič. Zanje velike uspehe.

Prihodnje premijere v Pragi bodo: Jan Stoba »Denar« in Ruž. Jesenska »Stari marquis«.

Opera v Bratislavi ima novitete: F. Bistry Dětana (slovaška opera), O. Nedbal »Srdlak Jakub« in »Lasky hra osudna«, ki jo je komponiral dirigent bratislavske opere Folprecht.

Sarajevski repertoar: »Ivkova slava«, »Smrtin ples«, »Grafica Marica«, »Stambul ska roža«, »Pot okoli sveta« in dr.

V Zagrebu pričakujejo zelo nestrpno »Češko filharmonijo« in baritona Baklanova, ki poje dne 12. t. m. »Boris Godunov«, 16. pa priredi klavirski večer slavni francoski pianist Alfred Cortot, ki bo v Glasbenem zavodu izvajal dela Ces. Franka, Chopina, Debussyja, Schumana in dr. Sicer pa je zagrebaški repertoar: »Pan Twardowski«, »Mnogo vike za nič«, »Traviata«, »Zlatarjeva zlato« in dr.

»Ljubljanski zvon« bo, kakor pišejo novice, po 2. juniju gostoval v Zagrebu. Pod Prelovcem vodstvom bodo peli dela komponistov Adamiča, Pavčiča, Lajovica, Prentla in Ravnika.

V Beogradu gostujejo Hudožestveniki pod Pavlovim vodstvom z znanim letošnjim programom. Dramatično društvo v Gorici proslavi Cankarjevo 50letnico dne 9. t. m. V »Ljudskem gledališču« (Trg. Dom) bodo igrali »Kralja na Betanovcih«. Gostoval bo znani tržaški igralec, član »Citralnice« g. S. la. — Ljubljanska drama bo go tovala prihodnje dni v Celju, in sicer z deli »Druga ladost«, »Borba« in po možnosti s igrami »Kar hočete«, »Hamleta«, »I. G. Borkmana« in dr.

Ljubljanska opera v Splitu. V sredo je dala ljubljanska opera v Splitu »Zvezdave ženske«. Tudi ta vprizoritev je uspešna v vsakem oziru. Splitka »Nova Doba« piše o vprizoritvi m. dr.: »Opera zahteva v izvajanju mnogo spretnosti, duha in nainovobujske igre, nasprotno pa na pevce ne stavlja nikakih posebnih zahtev, niti jim ne daje prilike za efekte. Naporna je ja orkester in soliste le radi prepogostih, hitro vpletenih solo aril. Vendar so tako orkester kot solisti pod spretnim vodstvom g. Neffata to brezhibno izvedli«.

25-letnica g. Berte Bukšekove. V torek, 18. maja proslavi mariborski odbor Udruženja gledaliških igralcev 25-letnico umetniškega delovanja zelo zaslužne članice in priznane slovenske igralkice g. Berte Bukšekove. Pri tej priliki nastopi slavljenska v glavni vlogi Schillerjeve tragedije »Maria Stuart«.

Češka filharmonija, ki gostuje v ponedeljek v Ljubljani, je bila ustanovljena leta 1894 v delom je začela šele 1896 pod vodstvom Antonia Dvořaka. Nato sta filharmonijo vodila Nedbal in Celansky, dva mojstrska dirigenta, ki sta orkester dovedla do trijumfalnih uspehov. Med vrh predorbnike filharmonije spada Jan Kubelik, ki je

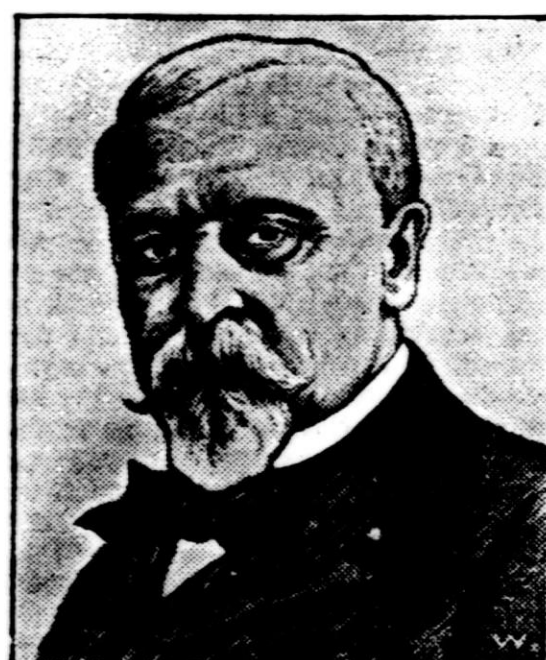
orkester angažiral z dirigentom Nedbalom vred za celo sezono v Londonu. Filharmonija je pozneje priredila uspešne turnee v nozemstvo, tako v Varšavo in v Leningrad. Češka filharmonija si je s svojim umetniškim delom stekla glas svetovnega orkestra. Na čelu filharmonije svoj sedaj Vaclav Talich, dočim so kot gosti še dirigirali Mahler, Nikisch, Zemlinsky, Pick, Neumann, Molinari, Felix Weingartner in dr.

Klavirski koncert. V Filharmoniji priredi dne 17. t. m. svoj klavirski koncert svetovno znani francoski pianist Alfred Cortot. Občinstvo opozarjamo na ta koncert. Cortot igra skladbe svetovne klavirske literature.

»Druga mladost«. V nedeljo, 9. t. m. se ponovi zadnjakrat v sezoni ob znižanih cenah zabavna komedija »Druga mladost«. V ponedeljek ostane gledališče zaprto. Cankarjeva proslava, ki je bila projektirana za ta večer, se preloži na torek, 12. t. m. Igrala se bo drama »Jakob Ruda«. Vstopnice za to slavnostno predstavo se lahko rezervirajo vsak dan pri dnevnih blagajni v opernem gledališču.

»Recitacijski večer na šentjakobskem gledališčem oderu. V torek, 11. t. m. priredi na šentjakobskem gledališčem oderu ob 8. zvečer mlada slovenska generacija recitacijski večer. Recitira režiser dramskega gledališča g. Milan Skrbinek odlomke iz večjih del: Frana Otiča »Ljubljanski marigolaji«, Jerneja Stanteta drame »Noč« in Vladimira Premruja »Nevernika Tomaža«. Vstopnice pri blagajni. —

Henrik Sienkiewicz

Dne 4. maja so proslavili na Poljskem 80letnico rojstva svojega velikega, tudi v Jugoslaviji popularnega pisatelja Henrika Sienkiewicza. Njegov grob so obsele poljske kulturne in narodne organizacije ta dan z nebrojem vencev.

Slavni Sienkiewiczovi romani izhajajo ravno sedaj v lepi opremi in dovršenem prevodu v založbi »Tiskovne zadruge« v Ljubljani. — »Z ognjem in mečem« je izšel že ves, »Potop« bo kmalu končan.

Film

Filmi pri nas in drugod

Repertoar ljubljanskih kinematografov v zadnjem tednu je bil zelo pester; ravno težje so si držali ameriški in nemški filmi prav različne kvalitete. V prvi vrsti naj omenim sijajno veseloigro »Pot v zakonski raj«, ki nam jo je v začetku tedna predvajala Matica. Raymond Griffiths, imenovan Maks Linder II., je eden najboljših ameriških komikov, ki ne zaostaja za Buster Keatonom ali Harold Lloydom. Ljubka je bila njegova partnerica Betty Compson. Režija je film na višini, vsebinsko pa malo preveč ameriškim. A publika se je lahko nasmejala od srca. Drugi film Matic »Sportska Venera«, produkcija »First National«, je bil slabši, tudi režijsko in tehnično ne tako dober, kakor so navadno filmi iste firme. Ako si ga je šel kdo pogledat radi naslova, ni prišel nas svoj račun niti kot ljubitelj sporta niti kot čestilec Venera. V slabih okoliščini je odredel tudi Coleman, ki je v »Crnem angelu« tako ugajal.

Dvor je prinesel privlačno Paramountovo »Damo s kamelijami«. Film je bil dobro posrečen poskus vernega posnetka literarnega Dumasovega romana, ki mu je kljub ameriškim principom ostal veran tudi na tragičnem koncu. Režijsko in tehnično je na višini, razkošno in bogato opremljen. Glavno vlogo sta igrala precej dovršeno Rudolfo Valentino ter nova Paramountova

ZA BIRMO 1415
ure, zlatino in srebrnino — nudi najceneje
Ivan Pahič, Ljubljana
Sari trg 20

akvizicija, ruska krasotica Ala Nazimova. »Ljubljenska maharadža«, jubilejni film Nordiska, ki ga je igral tudi »Dvor«, obde luje že znano romantično sentimentalno snov in je zato zelo vlek. Režijsko je bil prav dober, v tehniki pa slabši. Nordiska filmi se običajno odlikujejo po dobri fotografiji in sijajnih pokrajinskih slikah. V Ljubljani smo pogrešali obojno.

Ideal je dal zanimivo francosko burko »Beli črnce« in kot drugi film v tekočem tednu »Hijene vlemesta«, pretresljivo življensko tragedijo z Ellen Richterjevo v glavni vlogi. Film je Ljubljankam zelo ugajal.

V Maiboru so igrali odnosno še igrajo sledenče filme: »Mož, ki se prodaja«, »Sally zvezda Trocadera« (ameriška veseloigra s krasotico Colleen Moore v glavni vlogi) ter vlezanimivo dramo »Vohun iz ameriške borbe za svobodo«.

V Zagrebu so igrali serijo ameriških filmov, čijh večine v Ljubljani še nismo videli. Med drugim so igrali: »Zena zločinca«, »Tigrova ljubava« (Estelle Taylor, žena Jacka Dempseyja) »Nevarna nedolžnost ali Zmaga dočje frizure« (Laura La Plante), veseloigri »Nora hiša« (Buster Keaton) in »On kot lovec« (Harold Lloyd).

V Beogradu so igrali ali pa še igrajo znameniti ameriški tendenčni film »Žvela Francija«, Svenska film »Domovina zore«, francoski film »Umetniške duše«, »Lopov« ski milijenček itd.

Na Dunaju so igrali med drugim sledeče filme »Pariška podgana«, »Kandidati za zakone« (Sid Chaplin), »Zlata riba« (Comedie Francaise), »Zmagalec zapada« (Hod Gibson), »Sovražnik ženske«, »Deklica iz Potemucolice«, »Čemu se ločiti«, dalje so še vrteli Fairbanksov film »Trije mušketirji«, Chaplinov »Lov za zlatom«, »Šiba banditove in druge.

Da najboljši je to znanj,
Colombo Ceylon čaj!

Novi filmi

Dunajska »Sascha« dogotavlja tendenčni film »Požigalci Evrope«, ki je naperjen proti imperijalističnim dinastijam in dvornim kamarijam predvojne Evrope. V prvi vrsti je vzel na piko ruski carski dvor, zato igra v filmu veliko vlogo tudi slaviti Rasputin.

»Orliče«, slovito Rostandovo dramo l'Aiglon, ki je vzbujal toliko hrupa zadnje mesce na Dunaju, filma v lastni režiji Fred M. mow.

Najnovejši film z Lyo Maro je »Ne lepi sinji Donav«. Posnetke dovršujejo ravnokar na Dunaju.

Capkovo utopistično dramo »RUR« bo do še letos filmali v Hollywoodu, neka manjša dunajska firma pa se je spravila nad znano Schnitzlerjevo »Ljubimkanjo«.

Douglas Fairbanks in Mary Pickford v Berlinu. V torek dne 5. maja dopoldne sta prispela na svojem evropskem potovanju v Berlin glasovita ameriška filmska zvezdnika Douglas Fairbanks in njegova žena Mary Pickfordova. Berlinčani so popularnima filmskima igralcema priredili prirčen sprejem. Fairbanksov obisk je deloma baje tudi kupčijskega značaja, ker bi rad plasiral v Nemčiji svoje nove filme.

Nemška in ameriška »Gretchen«. Berlinska Ufa se je spravila nad »Fausta«. Za Margaretto je bila prvotno izbrana Lillian Gish, proti kateri pa so začeli srdito borbo nacionalistični listi, češ da ne gre, da bi simbol nemške deklce predstavljala Amerikanka. Ufa se je morala udati in je iskala cele mesce po vsej Nemčiji pripravo namestnico. Naposled jo je našla med lastnimi statistikami v osebi doslej neznanne Kamile Horn, ki je stara šele 16 let. Ako ne bo razočarala, bo tako čez noč postala slavna filmska zvezda.

Sax'ehner eva

Hunyadi János

naravna gorka voda, nenadkriljena pri hemoroidalnih boleznih, katarju želočca in črevesa ter pri posledicah pogreskov v dileti.

Ivan Cankar:

Aleš in peklenšček

Odlomek iz knjige »Aleš iz razora«. Nevernik je stal na klopi z dolgimi, kremplastimi prsti se je držal za rob peči, kosmati obraz se je režal široko. Aleš se je vzd gnil.

»Zakaj prihajaš ob tej pozni uri družično delat? Po dnevi bi bil prišel!«

»Nikar ne zameri, ampak v temi se počutim bolj domačega!« je rekel nevernik, oprl se je krepko z obema rokama ob peč ter je sedel nenadoma, sam Bog vodi kako, poleg Aleša, Majhen je bil, ves pokvečen, hrom in grbast, obraz pa mu je bil starikav in zelo kosmat.

»Navada, Aleš, navada!« je odgovoril nevernik in je sramežljivo povslel oči.

»Zdaj se ne boš hodil še posebej oblačit; zapiši si za drugikrat, pa se ogri s tole plahoto!« ga je potolažil Aleš.

Nevernik se je ogrnil in izza plahote je gledalo samo še dve kosmatih ušes dvoja krivenčastih nog in zadaj skromen repek.

»Kako pa je kaj tam doli?« je izpraševal Aleš. »Zdaj sva sama in lahko mi razodeneš, saj nisem baba!«

»Kako bi bilo?« se je namrdnil nevernik. »Doččas in draginja!«

»Je že kr.ži!« je zavzdihnil Aleš.

»Tudi v naših krajih niso nebesa!«

»Ne o teh žalostnih, o lepših stvarih sem se prišel pogovarjat s teboj!«

Nekoliko nezaupno se je ozrl Aleš.

»Sam si Aleš, sam!«

»Da bi tako ne bilo!«

»Tisto klaverno veselje, ki ga vživaš vsaki svetek tam v daljni Ljubljani!«

»Kaj bi tisto! Kaj bi tisto!« je zamahnil urno Aleš.

»Saj ne rečem zaraditega, da bi ti kaj očital! Vsak človek je časih rad malo razposajen in kjer ni greha, tam tudi čednosti ni! Ampak tisto veselje je kakor božična potica in velkonočni kolač! Kje pa je vsakdanji krh?«

»Ni ga!« je zavzdihnil Aleš.

»Tahrat, ko si se malo poigral s tisto lepo živalico, s tisto belo Franco-ko —

Aleš je iztegnil roko.

»Kaj bi tisto! Kaj bi tisto!«

»Saj nič ne rečem! Dobro si ravnal in pametno, nobeden ne bi drugače. Blaga ni bilo!«

»Ni ga bilo!« je pokimal Aleš nekoliko zamisljen, kakor da se je bilo narahlo zgenilo zagrinjalo pred hudim spominom.

»Kaj pomagajo najlepši zobje, če nimajo, da bi grizli? Prazna skrinja in lačna usta — klaverna bala!«

Aleš je škrlil po strani nam.

»Zakaj se mi prilizuje, je mislil na tihem.

Nevernik pa je povzdignil glas.

»Aleš, zdaj te pa kar naravnost vprašam: Ali poznaš Frčajevo Hano?«

»Da bi je ne tako!«

»Ali ni paterna ženska?«

»Prismojena babnica je!«

»Ali ni prijetna očem, lepo raščena in zdravih lic?«

Aleš se je narahlo razsrdil.

»Če si se prišel norca delati, bi bil doma ostal... Ni prijetna očem, tudi lepo raščena ni, temveč strašilo je da se Brgu usmili!«

Nevernik se je delal, kakor da bi ne slišal očitania in še zakašljajl ni.

»Kaj pa njena skrinja?«

Aleš je sklenil roke na kolenih in je pogledal proti stropu. Dolgo je gledal, nato pa je izpregovoril zamisljen.

»Res je lepa skrinja!«

»Tudi hiša ni napačna!«

»Prijazna hišica je!«

»In hlevi!«

»Tudi hlevi!«

»Polja!«

»Polja!«

»Gozd!«

»Gozd!«

In za hip sta umolknila obadva in sta obadva gledala v strop.

»Se nevernika samega, izkušnjavca, so obšle skomine!« je pomislil Aleš.

Nevernik pa je zavzdihnil in je izpregovoril.

»Da bi je tako prismojena ne bila!«

»Kaj treba babi pameti!« je zagodrnjal Aleš.

»Da bi bila le malo bolj čedna!«

»Saj ni treba, da bi jo gledal!«

»Malo lepše raščena!« je vzdihoval nevernik brez nehanja.

»Da le grbe nima!« ga je tolažil Aleš.

In tako sta spet za hip umolknila, obadva zamisljena. Nenadoma se je začel nevernik stresati, kakor da bi mu bilo mraz pod plahoto. Aleš na je videl

dobro, da se trese od tihega smeha.

Videl je, in se močno razhudil.

»Že poprej sem ti rekel, nevernik, da se nikar ne delaj norca, in da bi bilo nespodobno, če si prišel zgolj s tem neblagim namenom dramit ljudi iz poštenega spanja! Saj res ni posebno pametna Frčajeva Hana, ampak pamet ni žamet in Bogu dopadljiva je tudi: res je nadalje, da ni očem hudu prijetna, ampak kaj je posvetna lepota? Nič me ne boš imel za norca, nič mi ne boš dražil, zdaj že vem, kam drži cesta!«

»Nisem se tebi smejal Aleš; ampak ko sem pomislil, da bo Frčajeva Hana še zakonska žena, me je počegotalo v rebrih!«

Aleš se je namuznil.

»Zakaj pa ne bi bila zakonska žena? Tudi tako je še lahko svetnica, dasi ni v pratiki razum Sv. Ane in Sv. Monike nobene omožene svetnice — že zato ne, ker se ne spodobi, da bi se baba povzdigovala nad moža, Ampak če bi ji delalo svetništvo veselje, pa naj ji bo v božjem imenu, jaz ji ga ne bom kratil!«

»Veliko je vredna skupna komitev!« je pokimal izkušnjavec s molit prikrito hinavščino: Aleš pa se je naredil, kakor da ničesar ni opazil.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 8. maja 1926.

— **Uradništvo brez plače.** Ker so bili po prejšnjem prosvetnem ministru Stepanu Radiću ukinitelj prosvetni oddelki pri velikih županijah, niso se pa še organizirali novi prosvetni inspektorati, je večina uradnikov teh oddelkov ostala 1. maja brez plače. Državno računovodstvo stoji na stališču, da so prosvetni oddelki ukinitelj, prejemniki uradnikov novih inspektoratov pa še niso imenovani. Nov dokaz upravne sposobnosti g. Radića.

— **Namembenci proti odpravi osemurnika.** V Mariboru se je vršilo zelo dobro obiskano protestno zborovanje zasebnih namembencev proti podaljšanju delovnega časa in odpravi praznikov, ki jo je sklenil mariborski gremij trgovcev in kateremu sledita gremiji trgovcev v Ljubljani in Celju. Sprejeta je bila protestna rezolucija proti odpravi osemurnika in razkolic.

— **Razpisane službe.** Razpisano je mesto gradbenega, odnosno kulturnega inženirja v pripravljajni skupini I. kategorije pri sreskem hidrotehničnem oddelku v Ljubljani. Prošnje do 26. maja t. l. na velikaškega župana ljubljanske oblasti. Na osnovnih več ljubljanskih obsestih je razpisanih še stalinš čimnih mest. Prošnje najkasneje do 20. maja pri pristojnem šolskem upraviteljstvu.

— **Stanje bolnikov v Sloveniji.** Dne 24. aprila je bilo po uradni statistiki v vseh bolnicah Slovenije 3098 bolnikov. V splošni bolnici v Ljubljani 1615, v bolnici za ženske bolezni 122, v bolnici za duševne bolezni v Ljubljani 265 in v bolnici za duševne bolezni na Studencu 412. Ostali bolniki se razdelje na druge bolnice.

— **Objave »Uradnega lista«.** Današnji »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja med drugim pravilnik o pogodbenih državnih poštah v kraljevini SHS. Dalje naredbo, s katero se spreminja zdraviliški red za zdravilišče Bled in še druge odloke ljubljanske in mariborske oblasti.

— **Telefonska zveza Rakek - Laži trg.** Med Rakekom in Starim trgom pri Ložu je uvedena za te kraje z ozirom na lesno industrijo in trgovino preprotna telefonska zveza, ki je začela te dni funkcionirati.

— **Iz našega državljanstva so izstopili** Franja Pavlova pristojna v Blancu, Ivan Maser iz St. Vida, Ernest de Lorenzo iz Krškega, Rudolf Mayer iz Pločnice, Josip Ferlic s Trate, Pij Hazler iz Črne, Avgust Vesi iz Guštinja, Avgust Markač iz Remšnika, Marija Stančič iz Jamnice, Ivan Zalar iz Borovnice, Ivan Hlavacek iz Konjščice, Josip Pros iz Ljubljane, dr. Ivan Stampel iz Ljubljane, Magdalena Hajšek iz Mašperke, Ivan Mlakar iz Oplotnice, Alojz Senekovič iz Spodnjega Gašterja, Ivan Šprajc iz Samozan, dr. Ludvik Bast iz Laškega, Franc Kranjc iz Slovenje vasi, Josip Markač iz Vuzenice, Filip Tavčar iz Polzele in Jakob Žižek iz Laštnice.

— **Naziv državnih drevesnic.** Po naredbi poljedelskega ministristva se imenujejo odseji državne drevesnice v Sloveniji tako: Državna trtna drevesnica v Dremlju pri Celju, Državna trtna in sadna drevesnica v Pekri pošta Limbuš pri Mariboru, Državna trtna in sadna drevesnica v Kapeli pošta Radenci-Slatina, Državna sadna drevesnica v Ptuj, Državna trtna in sadna drevesnica v Vukovcu pri Čakovcu (mariborska oblast) in Državna trtna in sadna drevesnica v Arnovi seli pri Brežicah. Vseh državnih drevesnic je v državi 36.

— **Ivan Božič.** Na svojem posestvu Jelič pri Banjaluki je preminul g. Ivan Božič, čigar ime je naša javnost večinoma že pozabila, dasi je igral veliko vlogo do brim 30 let med Slovenci zelo važno delo. Deloval je neumorno kot odločen naprednjak dolga leta v Vipavi, kjer je pokrenil prestop v pravoslavje. S tem si je seveda nakopal sovraštvo avstrijskih bogotcev, ki so ga na vse načine škandalizirali in preganjali. Kmalu je zaslovel po Notranjskem kot eden najodličnejših narodnih in naprednih prvoboriteljev. Zato je razumljivo, da je bil izvoljen tudi za deželnega poslana. Kot tak je vedno z vso odločnostjo nastopal proti klerikalizmu. Tudi pri drugih vplivih bil je gotovo izvoljen, pa se je izslell iz svojega volilnega okraja. Nato je živel nekaj časa na svojem posestvu pri Cabru na Hrvaškem, pred 10 leti je pa kupil omenjeno posestvo v Bosni, kjer je v visoki starosti 63 let končal svoje plodonosno življenje. Pokojnik je bil eden najstarejših naročnikov in prijateljev »Sloven-

— **Le to mi povej, kdo ti je vdahnil to koristno misel, ki si mi jo prišel razložiti ob tem nočnem času!** Vsak dan in vsako nedeljo sem jo videl, to Frčajevo Hano, pa sem pogledal v nebo ali pa v stran namesto da bi jo presrečno pozdravil. Kako čudno je pač, da vdahne Bog lepo misel rajše zlodeju samehu, nego krščanskemu človeku!

»Tudi v nebesih zadremleje včasih pravica!«, je reknel izkušnjavec, iztegnil vrat, izkobil se je izpod plahte in je skočil s počni na klopi.

»Kam pa kam? Lahko bi se še malo pomenila!«

»Polnoč je že blizu, moram še k Frčajevi Hani!«

»Kaj pa boš ti pri Frčajevi Hani? Pa po noči!« se je namrgodil Aleš.

Izkušnjavec pa ni nič odgovoril, samo zarezal se je široko ter je šel in odprl okno.

»Kaj pa boš mi ti pri Frčajevi Hani?« je zaklical Aleš jezen za njim, ko je čepel neverniki na odprtem oknu.

»Malo v vas! Malo v vas!« se je veselo zasmajal izkušnjavec in se je okrenil in je skočil in ni ga bilo več.

»Kjer ni vere, tudi poštenja ni!« je zagodrnjal Aleš; legel je, položil je roko pod glavo in je zasmrčal.

skega Naroda. Bodi mu lahka jugoslovenska zemlja, za katero je navdušeno deloval že pod bivšo Avstrijo! Mir prahu njegovemu!

— **Nov voznik red »Eksprese«.** Danes je izšel žepni voznik red »Eksprese« z veljavnostjo od 15. maja 1926. Radi svoje praktične oblike in bogate vsebine se je »Ekspres« v par letih svojega obstanka tako priljubil, da vsako leto narašča povpraševanje po njem. Pri letošnjem izdaji se je vsebina še bolj spopolnila. Kljub praktičnosti in obsežnosti ter visokim nabavnim stroškom je ostala cena knjige nezmenjena, t. j. Din 10 za izvod. Dobiva se po vseh večjih knjigarnah in na postajah pri potniških blaginjah. Naročila sprejema »Administracija voznega reda Eksprese v Ljubljani«, Borštnikov trg 1. Knjigarne imajo običajni popust. Po pošti stane vsak izvod 1.— dinar več.

— **»Trijaki«, to so tisti trije, pri našem kmetovalcu slabo zapisani sveti (Pankracij, Servacij, Bonifacij), ki prinesejo kaj radi mraz, sneg in slano — se ravno kar bližajo!** Dnevi od 12. do 15. maja so glede vremena kritični dnevi, ki povzročajo kaj radi na polju in sadnem drevju občutno škodo. Ker je temperatura že zdaj padla, ni izključeno, da dobimo po gorah nekaj snega, v dolini pa mraz.

— **Srbsko-bolgarska lega v Parizu.** Proti tej nedavno ustanovljeni organizaciji, ki propagira zblizanje med Srbi in Bolgari, so v najnovšem času nastopili bolgarski šovinistični ekstremisti v Parizu, ki razglajajo v bolgarskih listih, da bolgarska kolonija v Parizu ne sodeluje pri legi.

— **Poroča.** Poročil se je gostilničar g. Rude Dolničar z gđ. Vero Forté. Novoporočencema iskreno čestitamo!

— **Iz zdravniške službe.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta vpisana dr. Smil Hadži Muhić, zdravnik zavoda za socialno - higiensko zaščito dece v Ljubljani, in dr. Vladislav Haradinčič, zdravnik v Rimskih Toplicah. — Pri okrožnem sodišču v Novem mestu je razpisano mesto stalnega dietnega zdravnika z letno nagrado 6000 dinarjev. Prošnje do 25. maja na predsedstvo okrožnega sodišča v Novem mestu.

— **Poziv sorodnikom političnih obsojencev na Madžarskem.** Med našo vlado in madžarsko je dosežen sporazum v vprašanju izmenjave političnih obsojencev ene ali druge države. Z ozirom na to poziva zunanje ministristvo, da sorodniki ali znanci naših državljanov, ki so politično obsojeni na Madžarskem in se tam nahajajo v zaporih, to javijo do 20. t. z., vsemi potrditvami vred znanjem ministristvu, da ukrene vse potrebno za njih oprostitve.

— **Dijaški dom v Beogradu.** Jutri ob 11. dopoldne polože v prisotnosti kralja na svečan način temeljni kamen veličnemu Dijaškemu domu, ki se zgradi v Beogradu na kraljeve stroške.

— **Smrtina kosa.** V Stepanji vasi je včeraj umrl sodni oficial v p. z. Josip Petrič. Pogreb bo v nedeljo dne 9. maja ob 3. uri popoldne na domače pokopališče. Bil je splošno spoštovan mož, ki so ga cenili vsi, ki so ga poznali. N. v. m. p. Preostali naši sožalje.

— **Rogaška Slatina** je naša najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, želodčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte!

— **Krasna izbira najnovejših blaz.** — Kristof-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 81-T

— **Pri pomanjkanju teka, slabem želodcu, zabasem črevesu, počasnih prebavi, izpuščaji na koži** oprosti prirodna grenčica »Franz-Josef« zelo vseh nabranih gnilobnih otrosov. Te stari mojstri nauka o zdravilstvu so priznali, da se voda Franz-Josef izkazuje za vsakega zanesljivo odvajilo. — Dobiva se po lekarnah in drogerijah.

— **V Zagorju ob Savi koncertira pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v nedeljo dne 16. maja t. l. popoldne ob 4.** 507

— **Vesela podružnica UJNZ v Borovnici** se vrši v nedeljo 9. t. m. ob 16. v Sokolskem domu. Na programu sta ples in prosti zabava. Sodelujejo tudi pevci - železničarji iz Ljubljane. Vstopnina 7 Din za osebo.

— **Zlatnike so našli v Zlatorog-terpenovnem milu:** America Zmac, Rajhenburg, Mihael Hlastan, Bučera pri Vidmu, Anka Radaj v Stari vasi, N. Breznik, Libonja pri Ormožu, Mici Drganec, Novo mesto, Marija Velcer v Rušah, Alojzija Kruder v Slovenski Bistrici, Liza Hlasiček, delavka, Zbelovo pri Poljčanah, Marija Lobnikar, Loke 353, Alojzija Ivadič, Videm - Krško, Franc Ensa, magistratni sluga, Celje.

— **Zlatnike v mlu »Gazela« so našli:** M. Bošnjak, Grosuplje, Helena Mauser, Podbrezje, Ivana Vrtnič, Bizovnik št. 63, Ivana Nastran, Češnjavke pri Krkljah, Goranjsko, Franciška Jelenko, Ruše pri Mariboru, Tončka Erjavc, Log pri Sevnici, Ana Kušič, Brod Benislavčeva 3.

— **Najboljša vina** pokusite edino na vinski razstavi v Ormožu, ki se vrši ob priliki okrajne obrtne gospodarske razstave v Ormožu od 8. do 15. avgusta t. l.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljša in najcenejša kajti trepetnost našega nogavic s žigom in znakom (rdečo, modro ali zeleno)

„ključ“

je ista kot trepetnost števil drugih parov. 50-1

Načrt in preizkušnje se!

Iz Ljubljane

— **K javni prošnji gosposkega sveta mesta Ljubljane.** Ta prošnja, ki je bila objavljena v 101. številki »Slov. Naroda«, je prešla eno najbolj opasnih ožin v Ljubljani, kjer se pričema Erjavčeva ulica ob trgu pred dramskim gledališčem med Luckmanovim vrhom in Pollakovim gospodarskim postopkom. Slednje smoti tako neukusno v cestno linijo, da je že skrajni čas, da se uravna tudi ta točka, osobito ker je tu življenjski vovozni in avtomobilni promet. G. dr. Luckmann se je baje že izjavil pripravljenega odstopiti vogal svojega vrta, da se zaokroži oster kot med Erjavčev in Igriško ulico. Upamo, da tudi g. Pollak ne bo hotel zaostati za imenovanim gospodom v vneti za opešavo našega mesta in bo radevolje odstopil za uravnavo Erjavčeve ceste potrebni svoj svet, posebno če mu gerentski svet postavi letno ograjo mesto dosedanjega dolgačasnega zidu.

— **Ekskurzija v Anglijo.** Vsi oni, ki so se prijavili za ekskurzijo, morajo tekom 14 dni izročiti svoje potne liste ali osebno tajniku, ali pa jih poslati na podpisani naslov. Potni listi morajo biti opremljeni s potrebnimi vizumi naših oblasti za potovanje v Anglijo. — Odbor za ekskurzijo v Anglijo, Ljubljana, Univerza.

— **Trboveška akcija na Viču.** Poročajo nam: Iz viških občanov sestavljen akcijski odbor za podporo reduciranju trboveškemu rudarjem je zaključil svojo nabitralno akcijo po občini. Čisti prihod v znesku 5.575.— Din je bil izročen akcijskemu odboru v Trbovljah, ki ga bo razdelil med najpotrebnejše reduciranice brez ozira na njihovo strankarsko pripadnost. Pri tej priliki se odbor iskreno zahvaljuje vsem darovalcem, posebno pa še: Sokolskemu društvu, kat. prosvetnemu društvu, pevskemu krogu, cerkvenemu pevskemu zboru, pevskemu odseku opeševalnega društva »Roka na dolina«, tamburaškemu zboru »Svoboda« in godbenemu društvu »Gradašca«, ki so s svojim sodelovanjem pri prireditvi kakorkoli pripomogli do lepega gmotnega uspeha. — Odbor.

— **Higijensko predavanje Zveze kulturnih društev »O prvi pomoči«.** Zveza kulturnih društev ponovno opozarja občinstvo, zlasti našo šolsko mladino na predavanje dr. M. Rusa, mestnega fizika in šefa državne rešilne postaje v Ljubljani, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih Elitnega Kine Matice. Ker je pričakovati obilne udeležbe, priporočamo cenj. občinstvu, da si vstopnice k temu predavanju preskrbi že v predprodaji; dobilo se od danih naprej pri blagajni kina Matice ob običajnih urah. Cene vstopnicam običajne, za vse sedeže po 2 Din.

— **Jutri, v nedeljo, Jurjevanje na Gradu.** Ničje naj ne ostane doma!

— **Predavanje o francoski grafiki** z ozirom na razstavo v Jakopičevem paviljonu se vrši v nedeljo, 9. maja ob enajstih. Predava g. dr. F. Mesenel o grafičnih tehnikah v splošnem ter o umetnostnih smereh na Francoskem v 17. in 18. stoletju. K udeležbi vabi Narodna galerija.

— **Lahkoatletsko tekmo Litije,** ki so bile napovedane za danes in jutri, so radi trajno slabega vremena odpovedane.

— **Hilni posestniki ljubljanski in okoliški** se ponovno vabijo na občni zbor v nedeljo, 9. t. m. ob 9. dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Razem običajnih društvenih poročil se bo na zboru podala stvarna izjava proti podaljšanju stanovanjskega zakona.

— **Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** V nedeljo, (9. t. m.) dopoldne ob desetih skupna vaja. V ponedeljek zvečer radi koncerta pralo.

— **Podoficirsko podporno društvo ljubljanske garnizije** priredi danes dne 8. maja v veliki dvorani Mestnega doma »zabavni večer« s plesom in šalijo pošto. Občinstvo se najviljudneje vabi, da se udeležijo prireditve v čimvečjem številu. Vstopnine prosto ter brez posebnega vabila. Začetek ob 20. uri. 504-n

— **Diplome za častne člane pevškega zbora »Glasb. Matice«** enajst umetniških akvarelov akad. slikarja g. M. Gasparija, so razstavljene v izložbi modne trgovine Magdič na Aleksandrovci cesti.

— **Društvo »Soča«** naznanja svojim članom, da se vrši v soboto 13. t. m. ob 8. zvečer v salonu pri Levu redni letni občni zbor z navadnim dnevnim redom. Člane vabimo, da se teza v. obč. zbora udeležijo polnoštevilno. — Predsedstvo.

Občudujemo jo vsled njene lepe opreme. Poželimo jo vsled njenega izvrstnega okusa. Slavimo jo vsled njenega poetičnega imena našo »Mitrino čokolado«. 100-T

— **Srečna Ljubljani!** Pišejo nam: V Spodnji Šiški so dogradili ravnokar novo cerkev. Tako imamo zdaj v Ljubljani, z ono na Rožniku — 15 cerkev. Včasih so bili v pobožnosti Tirolci pred nami »Kranjci«, zdaj smo pa mi pred njimi! Ampak Šiškarje bo nova cerkev stala težke milijone, kje je pa še denar za župnišče, zvonove in cerkevno opremo? Ubogi Šiškarji si pa zdaj glave belijo, kajti svetnik je zdaj prav za prav njih »farni patron«, ali stari sv. Jernej, ali novi sv. Frančišek Asiškil...

— **Zastopke ženskih društev** najpri. srčneje vabim k važnemu sestanku, ki bo v torek 11. maja ob 5. v restavraciji »Zvezda«, Franja Tavčarjeva. 509/n

— **Čokoslovenska oves.** V nedelji vylet na Sv. Orok odjezd rane 7.30 na stanišča Sav. Pihlitsky na Sokolský slet konči 10. t. m., končate se včas. Oslava Palackého se konča 18. května. 502/n

— **Stavbna družba d. d.** se je preselila dne 1. maja t. l. iz Levstikove ul. 19 v svoje lastne poslovne prostore Vrtača 5. 505/n

— **Občni zbor vodmatskega naprednega političnega in gospodarskega društva** se vrši danes v soboto ob 8. zvečer v gostilni Flegar na Zaloški cesti št. 7. Somišljenike SDS tem potom vabimo, da se tega občnega zbora povsem zanesljivo udeležijo. 503/n

— **»Čajanka«!** Zahtevajte povsod najizdatnejše čajne mešanice. — Glavna zaloga pri tvrdki Frane Kovač, Ljubljana, Hrenova ulica 19

Za rezervne oficirje

Priprave za letošnji zbor in svečano razvite zastave Udruženja rezervnih oficirjev, ki se bode vršila v Zagrebu dne 23. in 24. maja t. m. (Biskopišt), se zaključijo v prihodnjih dneh. Brezplačna vožnja velja samo za člane Udruženja, in sicer od 20.—28. maja 1926 za vse potniške in brzovlakove v 1. in 2. razredu (po oficirskem činu). Vsakdo se pa mora zato na železnici izkazati s člansko karto in objavo, ki jo prejme od svojega pododboru. Brez teh dveh izkazil ne more potovati. Objava mora biti pečatena z žigom odhodne postaje. Za povratek domov mora imeti pa žig pododboru v Zagrebu. Pododbor Ljubljana je prijavil ogromno udeležbo s polnoštevilno objavo na čelu ter bo na zboru oficirjev objavil vabilo Udruženju, naj se v letu 1927 vrši zbor v Ljubljani. 3000 rezervnih oficirjev bo ob priliki letošnjega zbora napredovalo. Kdor ima na to pravico, naj nemudoma predloži o tem raport ministru vojske in mornarice potom svojega vojnega okruža, obenem pa pošlje enak in ravnotako naslovljen raport pododboru v Ljubljani, ki ga bo nemudoma poslal Osrednji Upravi v Beograd.

Vsi člani naj se udeležijo zbora in svečanosti razvite. Člani ljubljanskega pododboru bodo potovali v velikih skupinah ter naj se podre vodstvu uprave. O načinu potovanja se bo po dobljenih prijavah setavil in objavil železniški razpored. Kdor ima uniformo, naj pride v njej, kdor pa je še nima, naj si nadene znak Udruženja.

V Zagrebu se vrše velike priprave za svečan sprejem. Vsakdo dobi dve brezplačni gledališki vstopnici. Vršile se bodo vsake večer (metanje bombe, sokolske igre), revija čeb, nogometne tekme, konjske dirke, razgled znamenitosti, izleti v okolico, tovariški večer itn.

Pri svečanostih sodelujejo vsa oblastva. Najuglednejši meščani so člani prirediteljskega odbora, ki bo uredil vse, da bo bivanje rezervnih oficirjev v Zagrebu kar najudobnejše in najprijetnejše.

Ves ponos in neomejena udanost in ljubezen rezervnih oficirjev se bo pa v teh dneh svečanosti koncentrirala na Nj. Vel. kralja, ki bo kot najvišji pokrovitelj Udruženja kumoval zastavi.

V imenovanju vlada za ta zbor nenavadno zanimanje. Povsem naravno je, da se bo zboru udeležila tudi mednarodna organizacija bojevnikov (Fidac) po svojih najodličnejših predstavnikih.

Pododbor Ljubljana.

Sokol Italija in lyonske tekme

Poročali smo že, da se je priglasilo za mednarodno telovadno tekmo v Lyonu 11 držav. Med njimi je bila tudi Italija, ki pa je sredi aprila zopet odpovedala svojo udeležbo. Uradno obvestilo italijanske telovadne unije Mednarodni gimnastični zvezi o odpovedi je zelo značilno in se glasi v prevodu:

»Z obžalovanjem Vas moramo obvestiti, da je zbralo tehnično vodstvo Italijanske narodne telovadne zveze telovadce-kandidate k izbirni tekmi v svrhu udeležbe Italije na VIII. mednarodni tekmi, in da je bil rezultat te priizkušnje, posebno v atletiki, tako nezadovoljivo, da nam ne dovoljuje udeležiti se tako važne tekme.

Dejstvo, da se vrši 13. italijanski zvezni zlet istočasno v Cagliari, nam onemogoča, da bi mogli izbirati med našimi najboljšimi prvaki; nekateri med temi bodo zaposleni ob priliki tekem v Cagliari kot vodniki svojih vrst, drugi morajo sodelovati kot telovadci s svojimi oddelki pri zletu v Cagliariu.

Nadalje je lahkoatletični program za tekmo v Lyonu, ki je zelo važen del tekme, spravil naše telovadce v velikem zadržanju, kajti atletika predstavlja pri nas v principu ločeno panogo od artistične telovadbe na orodju. Naši telovadci atletike niso dovoljno gojili in so se posvetili v prvi vrsti vajam na orodju. Temu v bodoče ne bo več tako.

Izbirno tekmo so nadzirali ob asistenca zveznega tehničnega odbora naši najboljši strokovnjaki, toda rezultati so bili taki, da smo se morali odločiti za odpoved Italije na tekmi in naše navzočnosti na veličastnem zletu v Lyonu.

Ne moremo Vam dovoljno izraziti obžalovanja, ki nam ga je povzročila ta odločitev. Razumeli boste gotovo, da tič glavni vzrok naše odpovedi v istodobnosti dveh tekem, radi česar ne moremo računati na svoje najboljšje telovadce.

Italija si ni domišljala, da bi izšla kot prva iz te važne tekme, ne more pa se

pokazati s siromašnim, slabim nastopom in izvajanjem; zato so se izrekli naši eksperti proti udeležbi v Lyonu.

To pismo je bilo zelo ilustrativno za razmere v italijanski gimnastični in zlasti dokazuje njeno glavno hibo, ki je v enostranski orodni telovadbi. Je obenem nov dokaz za ženjalnost ustvariteljev Sokolstva, ki so dali svojemu sistemu tako širok in vsestranski okvir.

Dobra poskušnja praških železnice za vsesokolski zlet. Iz Prage nam javljajo: Med dan 1. in 2. maja so praške železnice imele prav dobro poskušnjo, ki je dokazala, da bo češkoslovaška železniška uprava premagala vse ovire povodom VIII. vsesokolskega zleta. Dne 1. in 2. maja je bil naval izletnikov ogromen. K vsakemu vlakom so prihajale velikanske množice izletnikov. Osebnih blagane na vseh praških kolodvorih so bile pomnožene in so že začele poslovati ob 4. jutri. S treh praških kolodvorov je bilo odpravljenih v obeh prvih majskih dneh 157 brzovlakov in 525 osebnih vlakov, ki so skupaj vozili 158.000 potnikov. V Prago samo je prišlo ta dva dni 137.000 oseb. Nenavadni osebni promet je bil absorbiran popolnoma v redu in samo en vlak je imel 1 uro 12 minut zamude. Kljub velikanskemu navelu ni prišlo do nikakega incidenta in zamažovanja je bila samo ena nesreča, a ta po krivici potnika.

Gospodarstvo Nemške reparacije naši državi

Odkar je Nemčija v oktobru leta 1925 ustavila svoja reparacijska plačila, je došla naša država na račun reparacij razmeroma največ. To je razvidno iz pregleda mesečnih dajatev, ki smo jih dobili po Dawesovem načrtu la. in letos. Od septembra 1924, ko se je začel izvajati Dawesov načrt, pa do avgusta lanskega leta, je dobila Jugoslavija od Nemčije na račun reparacij 33 milijonov 67.526 zlatih mark. Ta vsota je prekoračila znesek, ki gre Jugoslaviji po Dawesovem načrtu. Letos bo skupna vrednost reparacijskih dajatev najbrž še večja kot lani, ker je dobila naša država v 8 mesecih, torej od septembra 1925 do maja 1926 na račun reparacij 29.001.697 zlatih mark, dočim znaša vsota za celo 1925-26 leto 42.356.014 zl. mark.

Po Dawesovem načrtu je prejela naša država za 1. 1924-25 v septembru 3.375.000, v oktobru 2.827.599, v novembru 2.758.048, v decembru 3.034.488.60, v januarju 1925 leta 3.934.488.69, v februarju 2.530.000, v marcu 2.530.000, v aprilu 2.530.000, v maju 2.610.000, v juniju 2.610.000, v juliju 2.614.000, v avgustu 2.614.000, v septembru 2.939.000, v oktobru 3.069.000, v novembru 3.079.000, v decembru 3.093.000, v januarju 1926 pa 3 milijone 102.000, v februarju 3.112.000 in v marcu 3.118.000 zlatih mark. Za ostale mesece reparacije uradno še niso razdeljene. Ker je dobila naša država procentualno in stvarno največ reparacij, je Nemčija znizala naše reparacije odsej za 10 odstotkov, do kler ne dosežejo zopet dormalne višine.

— **Zluzanje takse za brzojavke na proгах Sušak-Italija in Reka-kraljevina SHS.** Poštini minister je odredil na temelju sporazuma z italijansko pošto upravo, da velja od 1. maja za brzojavke na proгах Sušak-Italija in Reka-kraljevina SHS notranja brzojavna tarifa, ki velja v državi, kjer je bila brzojavka oddana.

— **Svinjski sejem v Celju dne 5. maja.** Dogon 146 komadov. Od tega prodanih 93 komadov. Cene so bile nastopne: 5 do 6 tednov stari praški komad 130 Din, 6 do 7 tednov 150 Din, 7 do 8 tednov 225 Din, 10 do 12 tednov 325 Din in 12 do 16 tednov 500 do 670 Din. — Sedaj so začeli na svinjsko sejmje prihajati tudi tuji kupci ter se je začela že precej živahna kupčija.

— **Kamniška tovarna smodnika bo premeščena v Srbijo?** Zagrebški »Obzor« poroča, da namerava tovarna smodnika v Kamniku odpušiti ta mesec 40 delavcev. V zvezi s tem se govori baže o premostitvi tovarne v Srbijo.

— **Agencija »Roma«** piše v eni zadnjih števil, da se delajo izvozu italijanskega tekstilnega blaga v Jugoslavijo vedno večje ovire. Volneno blago je naletelo na težkoče v novi tarifi, ki je zvišala carine od 150 na 230, zdaj pa celo na 350. Isto je tudi z bombaževino, ki je šla še nedavno v Jugoslavijo zelo dobro v promet. Vzrok nadržavanja izvoza bombaževine je v tem, da so ustanovili Čehoslovaki na jugoslovenskem ozemlju slične tovarne in da nudijo češkoslovaški, kakor tudi angleški izvoznikarji jugoslovenskim odjemalcem blago na kredit 4 do 6 mesecev, dočim čakajo italijanski na plačilo samo 90 dni. Italijanska vlada bi morala preskrbeti izvoznikarjem potrebne kredite.

— **Melioracijska zemlje.** Poljedelsko ministristvo je določilo v novem proračunu 3.850.000 Din za melioracijsko močvirij in drugih nerodovitnih zemljišč.

Prvič v Ljubljani! Prvič v Ljubljani!

SILVER KING

Najlepi filmski igralec v glavni vlogi senzacionalnega filmskega dela

KRALJ SREBRA

ali

HURRA KALIFORNIJA!

Do skrajnosti napeto! — Sijajni momenti. — Krasni igralci. — Izvrstna igra vseh sodelujočih. — Velikanski uspehi, ki ga je ta imenitni film imel v Zagrebu, prekaša uspehi vseh dosedanjih predvajanih filmov.

Predstave se vrše danes v soboto ob 4., pol 6., pol 8. in 9. ter jutri v nedeljo ob 3., pol 5., 6., pol 8., in 9.

ELITNI KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

Moda

Taft, taft in zopet taft

Malokdaj si kakšno blago pribori tako neoporečno prvenstvo, kakor si ga je v letošnjih poletnih modelih svileni taft. Iz njega so plašči, obleke, bluže in klobuki; običajne so vse barve razen bele, protežirani pa tudi taftu nežni, diskretni toni, razne pastelne nijanse.

Taft je prinesel tudi v obliki modelov novo noto, tako, da nekateri govorijo celo o novi liniji. Obleke iz tafta niso več tako enostavne in ne tako ravne, kakor je današnja ženska uniforma. Vrača se zopet zvončasta linija.

Prvi model na gornji sliki kaže elegantno popoldansko obleko, ki ima veliko prednost, da na sivilo ne stavi bogzna kakih zahtev in jo lahko naredi sama vsaka dama, ki se za silo spozna na šivanje. Gornji del je čisto gladek, krilo nagubano. Siv ob pasu je zakrit s širokim enobarvnim pasom iz tafta. Iz enakega blaga je obroček na krilu in ozki ovratnik.

Prav mladosten in osvežujoč je

plašč, ki ga kaže drugi model in ki je narejen iz svetlega tafta. Zanimivi so mali volani na spodnjem delu, na manšeta in ovratniku.

Tretja in četrta slika predstavljata komplet, na levi obleko, na desni plašč. Garnitura je izgotovljena v dveh poljubnih, a odgovarjajočih si barvah iz tafta in žoržeta. Priljubljena je črnobela kombinacija: črn taft z belim žoržetom, plašč v tem slučaju iz črnega tafta. Gornji del obleke je iz žoržeta, gladek in podoben bluži, ovratnik iz tafta. Gornji del obleke je iz žoržeta, gladek in podoben bluži, ovratnik iz tafta. Tafta tudi nagubano krilo. Naguban je tudi spodnji del plašča. Zanimiva je oblika rokavov. Mesto v kontrastirajočih barvah je lahko komplet tudi istobarven, potem pa le v diskretnih svetlejših tonih, a tudi v tem primeru sestavljen iz tafta in žoržeta.

V taftu so zamišljeni tudi vsi klobuki gornjih modelov.

Damski promenadni čevlji

Damski promenadni čevlji so dvojni — angleški in francoske fasona. Vsaka elegantna dama ve, da eni in isti čevlji niso za vsako obleko. Elegantna dama nikoli ne bo obula filigranskih paradnih čevljev k enostavnemu angleškemu plašču ali kostumu, narejenemu po angleškemu vzoru, posebej če je zlahko vreme. Nasprotno pa ve, da spadajo k lahki letni ali družabni obleki, narejeni po francoskem vzorcu, tudi čevlji francoske fasona.

Čevlji angleške fasona se nosijo k plaščem ali oblekam iz angleškega blaga ali koverkota, kakor tudi k vsem oblekam športnega kroja. Narejeni so iz dobrega usnja ali platna (za šport), podplat pa okrog prešiti, pete iz kože. Angleški čevlji so lahko pol visoki ali pa nizki. Nizki se rabijo samo za šport. Peta so lahko tudi lesene, vendar pa morajo imeti gumijev napetnik. Na izletih ali potovanju se nosijo tudi nizki čevlji z usnjem, lepo okrašenim jezikom. Letos so taki čevlji pogosto kombinirani iz dvojne kože ali iz platna in kože. Priljubljene so kombinacije sive in rjave, bele in sive barve itd. Letošnja fasona je kratka in ima kratko, zmerno zaokroženo špico.

Čevlji francoske fasona so letos tudi krajši in manj špicasti. Narejeni so iz lahkega materiala. Peta so lesene in votle. Zadnje čase so taki čevlji zelo lepo okrašeni, kombinirajo se s kožo dveh nians ali črna in bela, črna in siva,

siva in rjava, bela in siva itd. Kot okrasek so posebno priljubljeni ozki jermeni iz kože drugačne barve. S tem pa ni rečeno, da moda ne priznava enobarvnih čevljev. Tudi enobarvni se nosijo, posebno rjavi, ki so letos zelo moderni in priljubljeni. Z modrimi, vijoličastimi in svetlozelenimi oblekami se lepo ujemajo sivi čevlji. Okraski za čevlje se delajo tudi iz raznih eksotičnih kož, kakor krokodilove, kuščarjeve, kačje itd.

Omeniti je pa treba, da nosijo te lepe in drage čevlje ob slabem vremenu samo nespametne dame. Taki čevlji so samo za trotoarje ali gladke stezice v parku, za lepo vreme ali za hojo po parketu odnosno preprogah. Če jih varujemo, ostanemo dolgo lepi. Zadržuje pa, da se enkrat premočijo in že niso več za rabo. Iz tega sledi, da so za vsakdanjo rabo samo čevlji angleške fasona, dočim ostanemo francoski vedno praznični.

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah trdka

A. Runc, - Ljubljana

Ustanov. l. 1879.

89

JAPONSKI DEŽNIK.

Lani je stopil malo v ozadje, letos pa je zopet moderen. Umakniti se je bil moral tendenci po »moškosti«, ki je sploh preglašala solnčnike. Zdaj se zopet uveljavlja »ženskost« in ž njo se vrača solnčnik. Veliko vlogo napovedujejo pri tem japonskim modelom, ki jih izdelujejo že tudi iz japon. olinatega papirja. Seveda pa služi tak solnčnik bolj kot kompletiranje toalete in orodje za koketiranje nego kot obrambo proti solnčnim žarkom, ki se jih moderna dama še vedno ne boji.

NAŠIVKI IZ USNJA.

Usnjati našivki so priljubljeni in efektivni zlasti na elegantnih polnih in sportnih oblekah. Pojavljajo se na klobučku, na šalu in na rokavicah, povsod seveda enaki.

Človek in nova obleka

Ne samo obleka, temveč sploh vse novo vpliva na človeka, tako da se počuti izredno dobro. Človek v novi obleki je morda sploh nov človek. Kakor pomlajen in osvežen, lažje mu je pri srcu, veselejši so njegove misli. Njegov nastop je samozavesten, skoraj nekam izzivajoč. V novi obleki človek ni več podoben samemu sebi v stari. Zato tudi pravimo, da dela obleka človeka.

Težko je reči, kako vpliva nova obleka na žensko verjetno je pa, da se počutijo ženske v takih slučajih še imenitnejše kot moški, zakaj imeti pogosto novo obleko je nekaj ženski privilegij od takrat, ko so bili moški prisiljeni kupovati ženskam obleke. Moški imajo večjo pravico do izzivajočega vedenja, kadar smo v novi obleki, ker se nam nudi taka priložnost navadno enkrat na leto.

Pot do nove obleke pa v sedanjih razmerah ni lahka. Najprej je treba več mesecev zapored zbirati denar za blago. Če gre vse posreči in če si ne želijo nove obleke kronski vpokojenec ali nižji državni uradnik, je denar za blago v petih, šestih mesecih srečno zbran potem pride na vrsto krojač. To je poglavitna zase. Poleg poštenega plačila za poštno delo je treba še lepo prositi in prigovarjati, da prideš na vrsto. Z novo obleko ima človek prav tako križe in težave, kakor s selitvijo. Hoditi v novi obleki in stanovati v lepi hiši je pa kljub temu zelo prijetno.

V soboto bo nova obleka! Po dveh letih zopet enkrat! Počasji ob oblečemo, stopimo pred ogledalo in pogledamo, če se ni kaj pomečkalo, potem posežemo v vse žepke, poravnamo kravato in klobuk, pa hajdi v mesto. V novi obleki je človek zanimiv pojav, ki služi tudi zanimanje psihologov.

Vdova je opazila, da je ona predmet ponašanja gostov; ker si zadeve ni znala razjasniti, je na glas vprašala: »Pa zakaj se mi smejejo?«

Tedaj je stopil na pozorišče mladenič ter povedal svečano: »Čast mi je, gospoda, naznaniti vam svojo skorajšno zaroko s to spoštovano damo!«

Vdova je postala le še bolj zmedena. »Oprostite gospod,« je rekla, »jaz vas nisem pooblastila — — — Bila je rdeča kot purpan.

»Zakaj hočeš zadevo še dalje tajiti?« je povzel besedo srečni zaljubljenec. »Priznaj vendar, da si mi ravno kar na vrhu dovolila zaročni poljub.«

»Pa ... ne razumem, kako morete ...« je jecljala lepa dama v svoji veliki zadregi.

Mesto odgovora jo je mladenič povedel pred zrcalo, kjer jo je opozoril na — obličec na njenem licu.

Kolesa!
samo pri Gorcu!

Petelin Ljublj. Kolesarske banke

To in ono

Mož odgovarja za žene zausnice

Pred sodiščem severoameriške države Massachusetts se je vršila te dni zanimiva razprava. Neki zakonski mož je bil obsojen, da mora plačati visoko denarno globo zato, ker je dala njegova žena v moževi prisotnosti zausnico gostu, ki jo je razžalil. Sodniki so izjavili, da je mož vedno odgovoren, če žena koga oklofuta. Kako se pomeni potem z ženo, je njegova stvar.

Proti tej razsodbi so nastopile feministke, da nasprotuju načelom enakopravnosti. Izjavile so, da morata mož in žena enako odgovarjati za svoje prestopke. Po njihovem mnenju je stališče sodišča predpotopno. Če ima žena dovolj poguma, da si poišče sama zadoščenje, ima tudi pravico dati zausnico in odgovarjati za svoje dejanje.

Bombni atentat

Na kogarkoli ni povzročil toliko senzacije, kakor neverjetno nizke cene najboljšim angleškim dežnim plaščem, posebno onim iz žabje kože (specijaliteta za lovce, turiste in športnike), ki jih ravno sedaj nudi trdka Drago Schwab, Ljubljana.

Konec romantičnega roparja

Na Korziki, tem gnezdu in zatočišču raznih roparskih tolp ter romantičnih roparskih glavarjev a la Čaruga, je storil pretekle dni nesladen konec Nonce Romanetti, legendarni ropar in gentleman-bandit.

Nonce Romanetti je bil po poklicu mesar. Nekega dne mu je bilo ukraden eno živinčev. Romanetti je enostavno svojemu sosedu ugrabil drugega vola. Lastnik ga je naznanil policiji. Romanetti pa je pobegnil v goste korzijske šume. Skušal je s pomočjo nekega prijatelja zadevo urediti, naletel pa je na odpor. Nekaj dni kasneje so našli trdovratnega soseda umorjenega. Romanetti ga je ustrelil iz zasede. Od tega dne dalje se je Romanetti potikal samo po šumih in gorovju in od tega trenutka dalje je tudi pričela njegova zločinska karijera. V Lavi si je zgradil trdno postojanko, kateri se nihče ni mogel nanašljeno bliziti. Če so bili orožniki v oddaljenosti 5 km od njegove kule, mu je bilo to že javljeno. Romanetti je bil skrajno previden in ni zaupal nikomur. Puške ni nosil nikdar na rami, marveč vedno v roki, tako da je bil vsak hip pripravljen za boj. Spal je jedva 3 do 4 ure na dan. Vse te njegove varnostne naprave pa mu niso mogle dovoliti pomati. Pretekle dni so našli Romanettija ustreljenega. Glasom neke vesti so ga ustrelili orožniki, katerim se ni hotel udati, po drugi verziji pa ga je ustrelil nezvest član njegove tolpe.

Romanetti, kralj korzijskih gozdov, bil običajen in tipičen roparski pojav. Mož je bil bolj majhne postave ter je nosil navadno brke. Nekateri zatrjujejo, da je bil celo simpatične fiziognomije. Star je bil okoli 44 let. Tekom svojega življenja je bil ponovno obsojen na smrt, znal pa se je vešalom vedno izogniti. Blazno je tudi ljubil svojo hčerko, katera je lahko razmetavała z denarjem kakor je hotela.

Banket novih državljanov

Znano je, s kakimi težkocami je združena naselitev v Zedinjenih državah. Manj znano bo, da je enako težko za naseljence, da si pribori ameriško državljanstvo. Kandidati morajo izpolniti celo serijo pogojev in naposled predložiti spričevalo, da so obiskovali državljansko šolo, ki se prirejuje nalašč zanje v vseh večjih mestih. Ko pa so vsi pogoji izvršeni, sprejme Amerika svoje nove sinove svečano v svojo ogromno rodbo. Zgodi se to običajno na velikem banketu, ki ga priredi Trgovska zbornica ali kaka druga korporacija. Ker se sprejemi vrše vedno v serijah, izberejo za banket največje dvorano v mestu, ki jo slavnostno okrase z državnimi zastavami in zastavicami. Na banket povabijo tudi toliko starih državljanov, da prideta na vsakega novoprijetega po dva.

Češki novinar, ki je potoval po Ameriki in bil na enem teh banketov, podaja o njem sledečo zanimivo sliko:

Miza govornikov in predsedstva je na podiju ob steni, na drugi strani je improviziran gledališki oder. Edini črno oblečeni gost in obenem glavni govornik je posl. Jakobstein, tudi sam nekdanji priseljenec. Vsi drugi so v običajnih vsakodnevnih oblekah. Fraka ali smokinga gotovo ne obleče nihče za banket novoprijetih državljanov. Svečana obleka bi razdelila goste na kaste in ohladila prijateljsko atmosfero. Tega pa Američani ne trpe, vsaj pri takih prilikah ne.

Banket se pričinja z udarcem pogongu, ki pričara iz kuhinje celo armar do belo oblečenih deklet s krožniki in podstavki. Gostija je priprosta; malo juhe obsega, kosček mesa s krompirjem, omako in zelenjavo. Seveda je vse to brezplačno, čeprav Američani sicer ne poznajo brezplačnih banketov. Po obedu se spet oglasi gong in inspektor ljudskih kol skoči na mizo ter pozove z megafonom slavno gospodo k petju. Boben zaropota, čelo zarenči in vsa dvorana odmeva od petja. Nato izginijo krožniki z miz in poslanec Jakobstein ali izgovorjeno ameriško Džejkabetin se začne pripravljati za svečano »govoranco«. Mož je še mlad.

Njegov oče je bil rojen v Južni Rusiji. Ko se je hotel preseliti z družino v Ameriko, je malo manjkalo, da niso vsi izrubiili žiljenje nri pogromu. Pa je vendar srečno odnesel pete in v Ameriki je kmalu obogatel. Njegov sin David Jakobstein je bil rojen nekaj dni pred prihodom v Newyork. Zdjaj je odločen mož — in menda edini poklican, da nagovori nove državljane.

Po njegovem nagovoru igrajo srednješolci patrijotično enodejanko »Amerika v postanku«. Na odru se pojavijo pari v najrazličnejših kostumih, narodnih in zgodovinskih. Orkester zaigra ruskega kosačka — večino med novimi državljani tvorijo Rusi — in začno se tinitični nacionalni plesi. V zadnjem prizoru neseta mladenič in devojka ameriški prapor in vsi sodelujoči se razvrstijo za njim v povorko. Predsednik udari na gong in pozove vse, naj prispežejo na prapor. Novi in stari državljani dvignejo desnice in ponavljajo za predsednikom prisego: »Prisegam zvestobo svojemu praporu in republiki, ki jo predstavlja. En narod, nerazdružen s svobodo in pravičnostjo za vse.«

Zadnja in glavna točka sporeda je razdelitev listin. Zupan mesta jih izroči vsakemu posebej z besedami: Welcome in America — Dobrodošel v Ameriki. S tem je slavnost zaključena in novi državljani se razidejo.

Strahovlada ameriških banditov

Široko ameriško javnost še vedno razburja drzni umor drugega čikaškega državnega pravdnika Maca Swigginsa, o katerem smo že poročali. Kakor znano, je bil Swiggins eden največjih ameriških kriminalistov in zagrižen nasprotnik zločinske zalege, ki se je zlasti razpasla v Chicagu. Zato je bil svojim nasprotnikom trn v peti in prežali so noč in dan nanj, da se ga iznebe. Sedaj jim je to uspelo.

Atentat na državnega pravdnika je bil tako spretno aranžiran, da Swiggins na noben način ne bi ušel smrti. Avtomobil državnega pravdnika je na cesti v Chicagu prehitel oklopni avto, iz katerega je tekoma par minut padlo nad 20.000 strelcev. Napadalcu so imeli na razpolago popolnoma nov tip strojnice, ki prekašajo vse vrste dosedaj izumljenega tega orožja. Gre za izum strojnice, katero je izumitelj ponudil policiji v nakup. Medtem, ko se je policija še pogajala z izumiteljem, je zločincem na dosedaj nepojasnjen način uspelo dobiti strahovito orožje v roke. Policija je uvedla strogo preiskavo, da eruiira vlomilce, toda dosedaj brez uspeha.

Da napravi konec strahovladi banditov in zajezi val zločinstva, se je prvi državni pravdnik Crowe odločil k energičnemu koraku. Stal je višji justični upravi predlog, da se ustanovi specialna komisija z dalekosežno pravomočnostjo za pobjanje zločinstva. Komisija naj ima pravico prekosodno izreči bito banditsko zalego. O usodi tega zakona še ni padel odločilni sklep, ko je državni pravdnik že prejel anonimno grozljivo pismo, v katerem se mu naznana, da bo njegova hiša zletela v zrak, njegovi otroci pa bodo odvedeni, če predloga ne umakne. Pismo je bilo pisano na pisalnem stroju, spoda pa je bila naslikana črna roka, znak tajne organizacije.

Groznja je imela uspeh, državni pravdnik je umaknil svoj predlog. Ustanovi pa se poseben policijski odbor, ki bo imel v slučaju izsleditve Swigginsovih zločincev pravico postopati po prekrasu sodu. Grozila pisma so prejeli tudi še newyorški in čikaški policije. Kakšna je strahovlada banditov v Chicagi, je razvidno iz dejstva, da je letno 700 človeških žrtve roparskega umora. Dnevno padeta dve žrtvi. Policija bje z banditsko zalego skoraj brezupen boj, zakaj zločinci so večinoma opremljeni z najmodernejšim orožjem, in pri vsakem spopadu pade več policistov. Organizacija zlatarjev in draguljarjev je ustanovila poseben fond, iz katerega daje podporo v borbi proti zločincem padlim policistom.

Originalen vlom v Berlinu.

V Berlinu je bil pretekle dni izvršen rafiniran vlom, ki živahno spominja na Conan Doylejeve fantazijske Sherlock Holmesove romane. V Rosenthalerstrasse, ugledni in trgovski četrti Berlina, se je pretekle dni ustavil pred nekim penzionom, v čigar pritličju se nahajala velika konferencijska trgovina, voz, iz katerega sta izstopila moški in ženska, noseča s seboj velik kovček. Kosneje pa je prišel še eden. V penzionu sta našla dve sobi, nahajajoči se baš nad konfekcijsko trgovino. Oba novodošleca sta se vpisala kot Maritz Stein in Berta Markovici. Gosta sta se sicer vedla nekam zagonetno, vendar jima hišni stanovalet niso posvečali večje pažnje. Drugi dan sta Stein in Markovičeva zopet odpotovala, popreje pa sta še poravnala svoj račun. V njuni navzočnosti sta bila tudi odpelana oba kovčka. V obeh sobah je ostalo vse nedotaknjeno.

Nekako okoli 9. zjutraj kritičnega dne je prišel lastnik trgovine ter odprl svoje podjetje. Pogled v notranjost trgovine je bil presenetljiv. Ugotovilo se je, da so vlomilci izkopali luknjo skozi strop iz sobe penzionarja ter vdrli v trgovino. Skozi luknjo so tudi odnašali plen, ter ga naložili v kovčke. Po končanem delu so nad izkopano luknjo zopet postavili zofo. Zdi se, da so se v obeh kočah nahajali njuni pomočniki, ki so potem sodelovali pri vladu.

J. Suchy:

Ljubljanske slike

To sem si dal napraviti ...

Ljubljana je bogata na originalnih tipih.

V sredini mesta živi premožen mešan, ki ima poleg dobrih lastnosti napako, da se rad ponaša s svojim bogastvom in s svojimi najraznovrstnejšimi zbirkami.

To svojo nečimernost rad podčrta va z besedami: »To sem si dal napraviti!« Ako ga vprašaš po tej ali oni krasni sliki, ki je Bog ve po kakem naključju prišla v njegovo posest, ti takoj pove: »To sem si dal napraviti!« Radi tega svojega izreka je bil že večkrat neprosto voljen objekt zabave. Posebno pa zadnjič enkrat.

Imel je v posetih več gospodov. Ravno so pregledovali neko zbirko starih manuskriptov, ko priteče v sobo gospodarjeva hčerka.

»Oh, kako srčkan angleček je to! jo je pohvalil eden gospodov. Ali je vaša?«

»Da, moja hči je; to sem si dal napraviti,« je tja v en dan odgovoril vprašani.

Lepotilni obličec.

Malo je vdov, ki ostanejo soprogu zveste preko groba, to se pravi, do konca svojih dni.

Poznam vdovico, mlado in brhko, ki je svoje srce vnovič naklonila zalemu, črnookemu in črnolasemu mladeniču. Zaljubila sta se in na leto naj bi bila poroka. Preko zime bi ona še rada življala prostosti vdovstva.

Njemu pa to cincanje ni ugajalo. Nekega lepega jesenskega večera je bila pri znani ljubljanski kapaciteti zbrana pisana družba, med drugimi tudi naša lepa vdovica in seveda čisto po naključju tudi njen črnooki in črnolasi mladenič, ki se je v salonu pojavil s črnim angleškim obličcem na gornji ustnici, češ da se je pri raziranju vrezal.

Po večerji so odšli na vrt, zakaj večer je bil toplel in lep. Pa so se zabavali, kakor je to pri pisani in veseli družbi že v navadi.

Ko so se vrnili v salon, so zagorele žarnice. Tedaj se je zapazilo, da naš znanec ni imel več lepote na gornji ustnici, pač pa mlada vdova na levem licu v bližini ust.

Šepetavanje, namigavanje, pomežikovanje.

Pod detektivskim očesom

Kje stikajo naši detektivi. — Roman in slabosti, ki jih opazi samo detektivsko oko. — Nekaj o vselem dirindaju po naših parkih in pod predmetnimi kostanji.

Kaj ne, da se izplača obiskati detektiva ter se z njim pomenkovati o službi, ki jo vrši v interesu javne varnosti in v nekem oziru tudi javne morale? Dannadan čitamo po listih o pestri policijski kroniki, ki se seve ne steka sama na policijsko direkcijo, ker jo treba v trudopolnem delu skupaj spravljati in dnevno nanovo urejevati. Ta policijska kronika je v našem mestu razmeroma pohlevna in nič kaj neobičajna. Vsebuje pa sem in tja tudi zanimive kriminalne dogodke in zapletene afe, kjer že treba prav spetnega detektivskega aparata.

Ljubljanskim detektivom dela največje preglavice neiztrgljiva zalega tatinskih druž in tatinskih poedincev. Nadzorovanje mestnih predelov v večernih, nočnih in jutranjih urah ni lahko opravilo, če pomislimo, da ne zadostuje enostavno pregledovanje sumljivih prostorov, nego, da se mora detektiv živjeti v položaj nasprotnika in se ravnanje po njegovih pravilih, to se pravi, gibanje se tako, da ga nihče ne opazi. Pravi detektiv ne pozna prostega časa.

Naši detektivi se v tem oziru ne omejujejo na ponočno varstvo in zalego vanje sumljivih elementov. Skrbno jih morajo kontrolirati tudi podnevi, da vidijo, kako in od česa žive, s kom se družijo, kam zahajajo itd. Dober detektiv pozna vsako osebo svojega okoliša. Svoje ljudi, katere nadzoruje, ima razpredeljene v pravi kataster. Sumljive ljudi ima stakno na piki, ogleduje si jih na cesti, v razgovoru s prijatelji, pri blagajnah pri kinu, v kavarnah. Zasluguje jih ponoči do doma, pazi na vsak njihov gib, zlasti na njihovo družbo. Neoposredno po vojni je bilo kaj veselo v našem mestu. Po predmetnih s, se klatie raznovrstne veseljaške družbe, ki so popivale, da je bilo veselje, pa ni nihče vedel, od kod imajo denar. Takih družb je danes prav malo. Prej kolektivno in skupinsko organizirane tatvine in vlomi so stopili v ozadje, na dnevnem redu so v prvi vrsti individualni tatinski pohodi.

Ta stalni nadzor nad sumljivimi, pa tudi nesumljivimi elementi okoliša

tvori vsakodnevno službeno in izven-službeno nalogo dobrega detektiva. Pri-družijo se ji izredne, a zato nič manj važne naloge. Od zunaj prispe brzo-javka o zločinu, ki se je po vsej priliki pripeljal v Ljubljano ali ki potuje skozi Ljubljano, da doseže Italijo ali Avstrijo. V tem slučaju treba na vsa križišča, na žel. postajo, treba premotriti potnike in dobro detektivsko oko, bo natančno raz-ločilo nedolžnega, nič slabega čutečega, normalnega potnika od človeka, ki mu je vest obremenjena in ki se previdno umika. Ta pregledovalna služba in stikanje za sumljivimi elementi, potniki in privandranji je precej naporna in za-hleva posebno rutino v ogledovanju in v momentani presoji mase. Morda se skriva za košato glavo navadna pleša, za gostimi brki še skoro mlečezobi mla-denič. Dobro maskirani, odnosno na-sminkani sleparji, tatovi in delinkventi so tudi pri nas pojav, s katerim ima po-liscija čisto opravka.

Razumljivo je, da je detektivski zbor takoj alarmiran, kadar gre za več-je kriminalno dejanje in ko treba čim prej poiskati vse možne indicije, da se dožene krivec in izroči pravici. Kakor je na njihovi strani neizmerno dobre volje, tako detektivski še dolgo ne razpo-lagajo z materialnimi sredstvi, ki bi omogočala, da vrše tudi pri zasledova-nju večjih zagonetnih zločinov svoje delo, s popolnim uspehom, dasi oprav-ljajo in so dokazali tudi v tem oziru pri raznih nastopih, da so možne na mestu.

Vsakodnevni roman.

Povsem interesantno poglavje je razgovor z detektivom, kar se tiče mo-rale našega mesta. Menda ni faktorja, ki bi v tem hziru mogel nuditi tako na-tančnih pojasnil in opazovanj, kakor baš dober detektiv. Njegova pot pelje na promenado: gre na kavo v kavarnah, klati se po večjih in manjših beznicah, prisostvuje za stebrom randevuju v cerkvi, postaja za predmetnimi hišami, poseda na klopih parkov in drevoredov. Razgovor z detektivom v tem pravcu je pravi roman.

Odkar so plemeniti, za vse blage

dobrine navdahnjeni politiki nekdanje deželne vlade ukinit tiste hiše tam za vo-vo, v Zvonarski ulici, postaja v tem oziru življenje naše mladine precej pi-kantno. Brez vsake obtožbe, seve! To mislimo samo kot konstatacijo, brez re-kriminacije. Življenje je že tako in ljud-je žive iz neodoljive nagnoske sile. De-tektivsko oko, ki nadzira tudi parke, da se tamkaj ne gode stvari, ki žalijo javni čut in to veledragoceno javno moralo, veliko opazi, vidi in sliši, kar navadni občan niti ne slut. Hej, tam po tivoljskih parkih, pa dol do obrežij Ljubljane, in po predmetnih poljanah se pomladi in poleti kar dere parčkov, ki ne poznajo romantične, »idealne« ljubezni in ki startajo z vsemi silami in z neovirano prostovoljnostjo, do svojega, povsem jasnega cilja. Je tu pač zraven precej neokretnosti včasih, pa neprevidnosti in drugih stvari, ki se ne smejo dogode-vati na javnih prostorih radi — morale.

Pri tem erotičnem dirindaju, ki se razmahne zlasti v pomladnih in poletnih mesecih, so soudeleženi vsi krogi občinstva, od najrevnejših pa do najinteli-gentnejših in najuglednejših. Tu je de-mokratizem popoln. Kaj vse mimogrede in takorekoč za privatno uporabo vidi pri takih prilikah spretno detektivsko oko! Marsikomu bi se ježili lasje, če bi vedel, kje je bil opazovan in kaj je po-čenjal v prisotnosti nevidnega, a obzir-nega in molčnega varuha.

Dvojno življenje Ljubljancov.

Detektivu se svet predstavlja s po-vsem druge strani, s tiste namreč, ki je mnogo pestrejša in živahnješa, pa tudi odkritosrejša kakor javna stran. Pred očmi je človek največkrat lutka, harlekin, ki se oblači in živi suženjsko in proti svoji volji tako, kakor predpisuje nevidne družabne norme, dočim živi onstran javnega življenja povsem dru-gačno, svoje pravo, resnično življenje, ki pa ga je — sram. To drugo življenje ni vsem vidno, evo detektivi pa imajo to redko priliko, da mu prisluškujejo, da ga nevidno opazujejo, študirajo, da se mu čisto smejejo, ker je komičnih momentov dovolj, in da ga zasledujejo, če je preveč proti paragrafom.

V tem oziru bi lahko sestavili na-ravnost precizen moralni kataster rejo-nov v našem mestu. To predmetje ali noiranj del mesta je moralnejše kakor drugo predmetje, ki meji na zeleno prirodo, na parke, drevored in kar je

prirodnih šetalšč in skrivališč za čisto drugo življenje.

To so splošna opazovanja, kojih konkretni slučajji ne spadajo pred jav-nost, ker bi povzročili celo revolucijo v mirnem poteku ljubljanske vsakdanosti.

Vroča ljubljanska tla.

Pregled hotelov in tujcev, nadzor nad privandranimi elementi je dokaj enostaven, pravzaprav dolgočasen, za-hleva pa redno službo in pazljivo oko. Bolj v elementu so naši detektivi v lovu za običajnimi tatovi, zlasti za podežel-skimi in za onimi tipi, ki se prikadejo iz drugih mest v Ljubljano, ker se na-dejajo, da bodo pri nas lahko živeli bolj brezskrbno. Stvar pa se običajno zaslu-ka narobe. Že nekaj časa sem je Ljub-ljana v jugoslovanski kriminalistiki za-pisana kot sila rigorozno in nevarno mesto, kjer najdemo sumljivi elementi in prejudiciranci dokaj vroča tla. V tem oziru vsa čast zasledovalnemu nosu in srečni roki ljubljanskih detektivov.

Kdor pride z njimi v privatno doti-ko, se začudi, kako ljubezni, mirni in dobrodušni ljudje so to. Vse drugače v službi! Tu je dolžnost na prvem mestu in čisto je treba zatajiti marsikatero blago stran, kjer treba temeljito, naglo in neusmiljeno pograbiti prestopnika za vrat in ga izročiti roki pravice.

Podpirajte Društvo slepih!

Koncert.

Danes zvečer se vrši od 8 do 1 ure koncert. Igral bo prvovrstni „Šrnel“ kvartet. — Na razpolago dobra gorka in mrzla jedila Sv. Florijan je gasil z vodo, Uran pa gasi z dobro pristno kapljico. Se priporoča za obilno udeležbo in na veselo svidenje JOSIP URAN, restavrator pod „Škalco“, Mostal trg 11. 1419

Dežne plašče

nepremočljive ter najboljše kakovosti in vsa druga oblačila kupite v resnici najceneje in najboljše po res tovarniških cenah

v detailni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 KONFEKCIJSKA TOVARNA FRAN DERENDA & CIE.

Gradišče - nasproti dramskega gledališča

Prepričajte se!

Prepričajte se!

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.

Zastopstvo: Lud. Baraga LJUBLJANA Se'enburgova ulica 6

20-T

Velika izbira damskih klobukov!

Pariški „Chic“

Mimi Sark, Marijin trg št. 2 Atelje palača Kred. banke

serirajte v „Slovenskem Narodu“!

Naznanilo preselitve.

Stavbna družba d. d., preje v Levstikovi ulici št. 19, posluje od 1. maja t. l. v svojih lastnih prostorih

Vrtača št. 5

Družba prevzema vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor: stavbna, mizarska, tesarska, ključavničarska in kolarska. Nadalje prodaja razni stavbni material, kakor: zidno in strešno opeko, škilj, kame, lomljenec, mavce, vsakovrsten stavbni les itd. Točno in solidno delo pri izredno ugodnih cenah.

15 letno jamstvo najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogreznim transportirjem (grabeljo) z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje

LUD. BARAGA LJUBLJANA Se'enburgova ulica 6/1. Telefon št. 989

Naznanilo preselitve.

Trgovina z usnjem K. Pečenko, dosedaj Sv. Petra cesta št. 13, se je preselila z današnjim dnem

na Sv. Petra cesto št. 32

in priporoča svojo zalogo vseh vrst usnja po zelo znižani ceni, na debelo in drobno.

Najboljši šivalni stroji in koleza .. to Gritzner, Adler

za rodbino, obrt in industrijo. Istotam najboljši švicarski plotilni stroji Döbbed.

Večletna garancija. Najnižje cene. Tudi na obroke.

Josip Petelinc,

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Specijalna mehanična delavnica za popravila pisalnih in računskih strojev

Franc Bar

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 7.

Telefon št. 467.

Velika zaloga prvovrstnih Radio - potrebščin.

Zahvala.

Za izkazano sočutje in sožalje ob priliki izgube našega blagega soproga, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Hinko Stancerja

izrekamo vsem prijateljem in znancem, kakor darovalcem cvetja in ven-cv in vsem onim, kateri so blagopokojnega spremili na zadnji poti, naj-prisrčnejšo zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za genjive žalostinke in vsem ostalim udeležnim društvom in korporacijam.

V LJUBLJANI, dne 8. maja 1926.

Žalujejo ostali.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so spremili na zadnji poti našega nepozabnega soproga, očeta in sina, gospoda

Ivana Štora

naša topla zahvala.

Posebno pa se zahvaljujemo g. dr. Perku za njegovo izredno pozornost do pokojnika v njegovi bolezn, dalje Gasilnemu društvu, Sokolu v Mostah, gg. pevcem za ganljive žalostinke, društvu cest. železničarjev, darovalcem krasnih vencev ter vsem ostalim, ki so v tako mnogo-brojem številu počastili spomin blagega pokoj-nika. Še enkrat vsem prava hvala.

NOVI VODMAT, dne 8. maja 1926.

Žalujejo ostali.

14-3

J. Stjepušin

— Sisk —

preporuča najbolje tumbore, žice partitura, škole ostale potreb-štine za svo glasbela. Odli-kovan na pe-22-T risloj kležbl. — Cjanci franko

Najnovejši opohalni sistem

petrolejska plinska svetiljka,

„AIDA“ z Anrova žarnico

200-500

svet. moč.

Krasne bele in

Neznatna po

rabu petrole

Sveč kakor

elektrika!

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic

uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvor

rišč, vrtov itd. „AIDA“ je najp

kladna za najmanjše in največ

prostore. — Zadržite prospekt!

Glavno skladišče za SHS in

elektrotehnična firma

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica

— Iščemo zaupne zastopnike —

— Zadržite takni prospekt! —

Najstarejša slovenska plesarska

in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Danajša cesta 15 in Gosposvetska c. 3

(dvoršča kavarna „Krupa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna

cene zmerno. 78-T

!Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga komično

smaženje in vsakovrstno bar-

vanje obloek.

ANTON BOC 68-T

Ljubljana, Se'enburgova ulica 6

1. nadstr. Glince-Vič 46

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

Trave, stebel, galanteriji in okrasni

kozari, instalacije vodovodov.

ustav strojev. Kapitalizem in klasina naprave

delovanje posod iz pločnine za

meč, barvo, lak in med vsake

likosti kakor tudi posod (škafle)

za konzerve.

L. Mikuš

Ljubljana, Mostal trg 15

p. avto, svojo zalogo

deležnikov in solnič-

havo ter uporabljaj

polk.

Popolno in izvršitev točno in solidno

stanovljeno 1. 1839. 102/T

Zahtevajte in kupujte

edino le naše domače

CIRIL IN METODOVE VŽIGALICE

dobije se povsod.

Glavna zaloga pri tvrdki

Ivan Perdan nasl., Ljubljana.

Damske

platnene čevlje

po Din 95

sledečih barv: bele, sive, rjave, drap in črne

z leseno ali usnjeno peto dobite pri tvrdki

M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

Pošilja se tudi po poštne povzetu.

1410

TRI je najboljša pomočnica marljive gospodinje.

TRI je v vsakem gospodinjstvu neobhodno potreben.

TRI pomaga gospodinjci štediti.

Od **TRI** je v gospodinjstvu vse belo, vse čisto, vse svetlo, vse duhteče.

TRI prihrani čas, prihrani denar, prihrani delo.

Zvornice Zlatorog Maribor.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsake beseda 50 per. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje ter oglas strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Službe

Sobarica
išče službo; najraje na letovišču. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Sobarica/1374».

Upravitelj
samaki, upokojenec, več samostojnega administrativnega in ekonomskega vodstva, se išče za okrovališče 20 do 30 oseb na otoku Rabu (Dalmacija). Soba in prosta oskrba v hiši. — Ponudbe s eventualnimi izpričevili in zahtevno glede plače do 20. maja na upravo «Slov. Naroda» pod «Jadran/1362».

Likarice,
izveščane damskega perila, za večje podjetje — se sprejmejo takoj. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda», 98/T

Blagajničarka
zmožna slovenske stenografije, strojepisja ter vseh pisarniških del — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Blagajničarka/1403» na upravo «Slov. Naroda».

Trg. pomočnik
v prvi vrsti manufakturnist, le prva moč, dober prodajalec — se sprejme. Plača po dogovoru. — Adolf Anton Mlekusi, Bovec-Plezzo. 1418

G. Flux,
Ljubljana, Gosposka ulica 4/I. — 35 let obstoječi posredovalni zavod boljših služb — išče nujno več hotelskih in restavracijskih kuharic za stalno, za letovišča (pri morju in Gorenjsko); plačine natakarike, servirke, dve gospodini k otrokom. — Priporoča za privatne hišne, kuharice, gospodinjice in pridna dekleta za vsako delo z malo plačo, katere se razumejo tudi nekoliko na kuho. 1414

Absolventka

trgovskega tetaja, začetnica, zmožna vseh pisarniških del, strojepisja, slovenske stenografije, slovenskega, arbohrvatskega in nemškega jezika — išče službo za takoj. — Ponudbe pod «Takojšnji nastop/1376» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanja

Prazno sobo
s souporabo kuhinje — išče miren sakonski par brez otrok. — Ponudbe pod «Stanovanje/1377» na upravo «Slov. Naroda».

Pouk

Nemščino
poučuje gospodinja. — Ponudbe pod «Nemščina/1375» na upravo «Slov. Naroda».

Posojilo

30.000 Din
brezobrestnega posojila na prvo mesto dam za stanovanje 1-2 sob s kuhinjo in pritlikinami. — Ponudbe pod «Takojšnje posojilo/1324» na upravo «Slov. Naroda».

Prodaj

«Wanderer» avto
z dvema sedežema in pokritim prostorom za prtljago, primeren za trgovskega potnika — napredaj. — Ogleda se v garaži gosp. Stupica.

Moška obleka

(črna), dobro ohranjena, za srednjo postavno — napredaj. — Ponudbe pod «Obleka/1404» na upravo «Slov. Naroda».

Diesel-motor

30 HP radi elektrifikacije obrata napredaj. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda».

Spalna oprava

moderna, iz trdega lesa, politirana — ceno napredaj pri mizarju Velkoviču, Krakovska ulica 7. — Naročila in popravila se sprejemajo po najnižjih cenah. 1416

Napredaj

2 izlozbeni okni in vrata, kompletno zastekleno z zrcalnim steklom in rolojem. — Ogleda se lahko: Dunajska cesta 10 (na dvorišču). 1432

Kredenca

velika, dobro ohranjena, za delikatesno trgovino, pripravna tudi za slaščičarno ali slinčno obrt — se takoj ceno prodaja. — Ponudbe pod «Kredenca/1338» na upravo «Slov. Naroda».

Gramofon

in 30 plošč, vse dobro ohranjeno — radi selitve takoj napredaj. — Ponudbe pod «Gramofon/1405» na upravo «Slov. Naroda».

Nepremičnine

Lepa gostilna
in malo posvetstvo z velikim sadnim vrtom (prosto stanovanje) pri Mariboru — napredaj. — Pojasnila daje: Franc Demiš, Zrinskega ul. 1, Studenci pri Mariboru. 1397

Hiša z lepim vrtom
trideset ure od Kranja za 18.000 Din takoj napredaj. Kupcu je stanovanje takoj na razpolago. — Natančneje se izve pri trgovcu Lovro Semenu, Kranj. 1433

Pivnica «§ 11»

v Laškem ugodno napredaj. K hiši spada restavracija, velik senčnat vrt, mnogo stanovanj itd. — Več pove Blaž Zupanc v Laškem. 1413

Lokali

Pekarijo

dobro ideočo, na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na: Dragotin Lach, Podravske Sesvete, Hrvatska. 1373

Manjše skladišče

suho, pritlično, v bližini Stritarjeve ulice — se išče za takojšnji najem. — Ponudbe pod «Skladišče/1399» na upravo «Slov. Naroda».

Razno

Dvokolesa

znamk «Tribuna», «Diamant», «Favor», «Styria», «Frera», «Bianchi», «Record», «Champion», «Presession», «Legnano» v različnih pnevmatikah najfinerje vrste «Dunlop», «Michelin», «Pirelli» itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franco; prodaja na obroke. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Opozorilo!

Nisem plačnik za svojega sina Ivo Černeta ter svarim pred nakupom ali podaritvijo katerega predmeta od strani taistega.

IVAN ČERNE, Dunajska cesta št. 28. Ljubljana, 5. V. 1926. 1393

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Novo gosje perje

skubeno, belo, puh, 1 kg á 65 Kč — pošilja od 4 kg proti povzetju — R. Freund, trgovina s perjem, Praga 1., Benesdiktova ulica št. 1. 106/T

Več tisoč cvetlic

za okrasitev oken, balkonov, cvetličnih gredic (tepah), kakor tudi za okrasitev javnih prostorov, restavracij, postaj, pokopališč itd. — priporočila Ivan Šimenc, vrtnar Ljubljana, Gradišče 12 142

Za v Prago

priporoča podpisana tvrdka vse telovadne oblačilne potrebščine za člane, članice, narasčaj in deco. Solidno in lepo izdelani kroji po najnižji ceni. — Zastavljajte cenike! — Brata Capuder, Ljubljana, Wolfova ulica 1/II. 99/T

Darujte za „Sokolski Tabor“!!!

izvanredna novost!

Patentna preproga - postelja

ki ne potrebuje modroca in jo more vsak človek nositi na rokah. Potrebna je v vsaki hiši, hotelu, kopališču, in ladji ter stane samo Din 390.— Po pošti s povzetjem.

Nadalje imam veliko zalogo perja: za zglavnike in blazine, kg Din 60.—, pol belo kg Din 100.—

Josip Brozović kemična čistilnica perja Zagreb, Boškovičeva ulica 18.

Strojne tovarne in livarne d. d.

potrebujejo nekoliko

železo - strugarjev in strojnih ključavničarjev

Oglasite se na Dunajski cesti 35.

RUDE DOLNIČAR

gostilničar

VERA DOLNIČAR roj. FORTE

poročena

TRBOVLJE-MARIBOR, 5. MAJA 1926.

1427

Svarilo!

Ne pustite se premotiti od nobene še tako velike reklame, temveč pretehtajte natančno, kje leži Vaša ugodnost. Nikdo ne more kaj podariti, pretirano reklamo pa morate Vi sami plačati ali z visokimi cenami, ali s slabo kakovostjo. Naši čevlji so iz 1a usnja v anatomsni obliki napravljeni. Kakovost je naša najboljša reklama. Zraven tega so pa naše cene nižje. Prepričajte se v našem prodajnem lokalu:

LJUBLJANA

Dunajska cesta šte. 23, na dvorišču.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, estompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjava: Kredit, Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 805 in 806

V službah javnosti.

Prizadevanje tovarne

Bata

je poslužiti
odjemalcem z

dobrimi in cenenimi čevlji

Posetite prodajalno v
Prešernovi ulici šte. 7.

**Beograd
Sarajevo
Osijek
Novi Sad
Sombor
Brod n./S.
Maribor**

**Split
Zagreb
Subotica
Vel. Bečkerek
Skoplje
Dubrovnik
Zemun**

**Vedite pa tudi, da se v vsakem
tisočem kosu nahaja zlatnik.**
Ako ga najdete, pomeni to za Vas dvojno srečo!

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, oblik, blaz, monogramov, fino bele
in barvasto entijanjo, ašuriranje.
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana. 28-T
DALMATINOVA 13
Vred strokovnega znanja najinjejša izvršitev in brezkonkurenčno
cene. Najcenejši in čisti predstik ženskih ročnih del v narodnih in
modernih vzorcih ter lastnih originalih.

SANATORIUM Dr. Szegő

— — — **ABBADIA (Italia)** — — —

Pročistovalni zavod. — Vlastite morske kupališče.
Dietno liječenje na razne načine: za očiščevanje, debeljanje
i jačanje. — Sve moderne fizikalne sprave za liječenje. —
Djeca od 7 godina primaju se i bez pratinje. 53-T

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani :: prodaja 21-T

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni
českoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

Konopce in vrvi

Fabrika KANAPA I UŽARJE d. d.
ODŽACI (Bačka)

Od 12. aprila globoko znižane cene!

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Zastopstvo v Mariboru pri gosp. Franc Rainer.

Znižane cene in največje skladi-
šče dvokoles, motorjev, otroških
vozičkov, šivalnih strojev, vsa-
kovrstnih nadomestnih delov,
pneumatike. Posebni oddelek
za popolno popravo, emajlir-
anje in ponikanje dvokoles,
otroških vozičkov, šivalnih stro-
jev itd. — Prodaja na obroke. — Cenik franco.

„TRIBUNA“
P. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlov-
ska cesta 4. 114

Natrag u staro dobro vreme!

Svaki more opet, da spava na jastucima od

FINOG PERJA

ako se obrati na največju eksportnu
firmu Jugoslavije:

BRAČA HOLLANDER, SUBOTICA 1.

Najčistije perje i specijalne pahuljice za jorgane.

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštna parobrodna linija — Generalno zastopstvo za krs
ljeno S. H. S. Zagreb, Trg. L. šte. 17

Redoviti potniški promet:

**Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado**

**Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.**

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstva:
Beograd, Karadjordjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —
Vel. Bečkerek, Princesa Jelena obala 7. — Bitolj, Bulvard Aleksandra 163

Brzljavi naslov za gori navedena podzastopstva „Royal Mail“.

Za Bece, Marcegovino, Dalmacijo in Ornegoro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gracu.

Brzljavi naslov: „Prometna banka“.

SPLIT, Diklecijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja

Javna sodna dražba.

**V ponedeljek, dne 10. maja ob pol
9. uri dop. se bodo prodajali v Ljubljani
na Mirju št. 11 sledeči predmeti:** parna
lokomobila ca 12 HP, električni motor 10 HP,
dvigalo za opeko pri stavbah, razni stavbni
materijal in potrebščine za stavbenike, dalje
različno pohištvo kakor: omare, stoli, zavese,
podstavki, ure, preproge, jedilni servisi i. t. d.
Kupci se vabijo.

1336